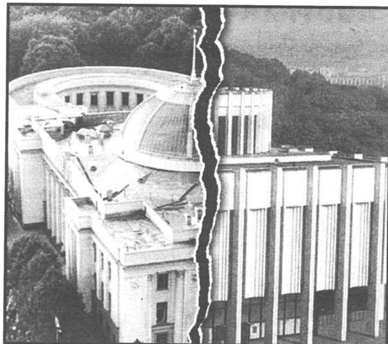
Газета Верховної Ради України

Влада–радам!

Голос України

№ 12 (2259) ▪ Субота, 22 січня 2000 року ▪ Ціна договірна

▪ 1905 р. Розпочалася перша російська революція.

▪ 1918 р. IV Універсалом Центральної Ради Українську Народну Республіку проголошено самостійною та незалежною державою.

▪ 1918 р. Мала рада ЦР УНР ухвалила закон про національно-персональну автономію.

▪ 1980 р. Академіка Андрія Сахарова заарештовано, позбавлено всіх нагород і звань і вислано з Москви до Горького.

22 січня

Ющенко і Путін. У пошуках компромісів

Про те, як пожвавити торговельно-економічну співпрацю, йшлося на переговорах у Москві між Прем'єр-міністром України Віктором Ющенком і виконувачем обов'язки Президента Російської Федерації, главою уряду РФ Володимиром Путіним. Програма одноденного візиту Віктора Андрійовича запланована також зустрічі з першим заступником глави уряду Росії Михайлом Аксьоновим і головою правління ВАТ «Єдині енергетичні системи» Анатолієм Чубайсом. Сторони обговорили питання погашення заборгованості за російський природний газ, поставок нафти, тарифів на її транзит і спільне використання нафтопереробних потужностей. Не залишилися осторонь і питання про завершення будівництва Рівненської та Хмельницької АЕС спільними зусиллями, проблеми погашення боргів перед підприємствами ВПК України, реалізації проекту Ан-70, погашення заборгованості Чорноморського флоту РФ.

А напередодні свого візиту до Москви Віктор Ющенко приймав у Києві главу РАТ «Газпром» Рема Вяхірева.

Матеріал на цю тему читайте на 10-й сторінці.

І КИЇВ ЛЬВОВУ РУКУ ПОДАЄ

До Дня соборності

22 січня назавжди увійшло в історію нашого народу як свято Соборності України. Холодної зимової пори далекого 1919 року в круговерті воєнної веремії, в оточенні ворожих армій відбулося об'єднання двох суверенних українських держав — УНР і ЗУНР — в одну державу. І хоча складні історичні обставини завадили повністю реалізувати ці наміри, Акт Злуки урочисто проголошений Директорією на Софіївському майдані столиці, став одним з найпрекрасніших моментів нашої доволі непростої історії. Адже український народ голосно заявив про свою єдність, про бажання жити і розвиватися під небом своєї Української держави. А не служити чужинцям, не бути «тяглом у поїздах їх бистрохідних».

Про таке бажання українського народу виразно засвідчив і символічний живий ланцюг єднання, який десять років тому з'єднав західноукраїнські землі з Великою Україною. Тоді ми всі взялися за руки, щоб відновити українську державність, щоб стати господарем на своїй землі.

Сьогодні ми на тому нелегкому державницькому шляху. Та хоч як би нам не було тяжко, не опускаймо рук, тримаймось одне одного! Від Закарпаття до Донбасу, від Волині до Криму... Бо коли ми разом, ми освячені духом Соборності, ми відчуваємо себе єдиним народом.

Народом, якому обов'язково усміхнеться доля.

Фото Олександра КЛИМЕНКА. 1990 р.

Об'єднає освячена вода

Сьогодні з усіх історичних місць України привезуть до підніжжя пам'ятника Святому Володимиру в Києві освячену на Водохреста джерельну воду, щоб наповнити єдину чашу для здійснення обряду причастя. В акції єднання візьмуть участь лідери національно-демократичних організацій.

Парламентська хроніка

Вирішить узгоджувальна рада

Ранкове та денне засідання 21 січня

Засідання розпочалося у будинку під куполом за наявності порожніх місць правої частини сесійного залу. Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко зазначив, що керівництво Верховної Ради направило подання до Конституційного Суду України з приводу ситуації, яка склалася у парламенті. Щодо колізій, які виникли у зв'язку з діями більшості, направлено також звернення до Ради Європи. Головуючий оголосив про свій намір виступити із зверненням до народу по телебаченню з роз'ясненням свого бачення причин парламентської кризи та її можливих наслідків.

(Закінчення на 2-й стор.).

Голосували особисто і відкрито

Ранкове і денне засідання 21 січня

На сесійне засідання у приміщенні Національного культурного центру Український дім зібралися народні депутати з 11 фракцій і груп, які не погодилися засідати у приміщенні Верховної Ради України. Насамперед про кількість: на 10 годину, як повідомив заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук, було зареєстровано 232 народні депутати; на 10.35 — 235, на 11.40 — 242 народні депутати. Головуючий на засіданні Віктор Медведчук оголосив, що 20 січня на засіданні Верховної Ради було оголошено постанову ВР, під якою підписалися 238 народних депутатів,

(Закінчення на 2-й стор.).

У номер

Олімпіади юних математиків

Карантин, оголошений у Києві, не став перешкодою для проведення запланованої міської олімпіади юних математиків. Сьогодні в кількох столичних школах обдаровані учні змагатимуться не лише у вправності розв'язувати нестандартні задачі, а й демонструватимуть вміння за кілька годин переконливо і логічно викласти свої аргументи.

Як прокоментували подію в Українському фізико-математичному ліцеї Київського Національного університету, такі турніри стали традиційними не лише у столиці. Вони щороку відбуваються в інших містах, на рівні районів, областей. Щодо переможців київського змагання — головною нагородою стане для них участь у Всеукраїнській олімпіаді.

Два мітинги — одне свято

20 січня виповнилося дев'ять років з дня отримання Кримом статусу автономії. З цієї нагоди у Сімферополі відбулося два мітинги: один — на центральній площі, організований партією «Союз», другий — біля Верховної Ради, організований активістами так званих «лівих сил». Попри чудову зимову погоду народу на мітингах було небагато. Промовці біля мікрофонів запопадливо доводили, хто з них більше поклав каміння у підмурівок Кримської автономії. Лідер кримських комуністів голова Верховної Ради Криму Л. Грач у виступі підкреслив, що «відродження автономії в Криму дозволило зберегти мир на півострові, уникнути геополітичних конфліктів».

Реформування наввипередки

Сьогодні на Дніпропетровщині завершується перший тур загальних зборів членів більш як 430 колективних сільгосппідприємств. Усі вони без винятку присвячувалися одному питанню: реформуванню в нові форми господарювання на засадах приватної власності на землю, як того вимагає відомий указ Президента. 74 КСП області вже стали або кооперативами, або акціонерними чи приватно-орендними товариствами і фермерськими спілками, агрофірмами.

▪ Протягом чотирьох місяців 1200 одиноких престарілих севастопольців, а також діти-сироти отримуватимуть безплатні обіди.

▪ На трасі Одеса — Рені внаслідок лобового зіткнення двох іномарок загинуло 8 осіб.

▪ У Києві проходять Дні індійського кіно.

▪ У столичному Палаці спорту відкрито виставку сучасних досягнень науки і техніки.

P. S.

Протистояння у Верховній Раді триває

У номер

■ Київ

Робота у конституційному полі

Коли номер уже було підписано до друку, до редакції надійшов текст «Звернення Голови Верховної Ради України О. Ткаченка до депутатів усіх рівнів, до народу України». За браком часу ми не маємо змоги опублікувати його повністю. Інформуємо читачів, що у зверненні, зокрема, сказано:

Шановні обранці народу! Дорогі співвітчизники!

Дедалі більше виявляється порушення законів особами виконавчої влади, впровадження в політичне і економічне життя розпоряджень, які свідчать про явне ігнорування принципів демократичного суспільства.

Як правило, ці протизаконні дії по-фарисейськи «освячуються» волевиявленням народу, до обіцяного на виборах покращення життя якого ще не зроблено жодного конструктивного кроку.

Сьогодні прицільний удар завдається Верховній Раді України, яка поки що залишається єдиним загальнодержавним органом, де вільно висловлюються думки, де критикується посадовець будь-якого рангу, де уважно стежать за пульсом народного життя, бо кожний депутат постійно спілкується з громадянами в своєму виборчому окрузі.

Верховна Рада не принижує свій конституційний статус, працює в рамках, визначених Конституцією і довірених виборцями повноважень. Лише за період четвертої сесії, яка щойно завершилася, прийнято майже 140 законів, розглянуто в першому і другому читаннях 80 законопроектів, ратифіковано 24 міжнародні угоди. Це значно більше, ніж за таку саму за часом другу сесію.

Наводжу ці сухі цифри лише для того, щоб ви, шановні співвітчизники, усвідомили: розгорнуте на підконтрольному президентській вертикалі телебаченні, в інших деяких засобах масової інформації паплюження Верховної Ради є одним із тактичних кроків до того, щоб зробити з неї кишеньковий парламент, маріонетку, яка покірливо узаконюватиме здійснення в Україні задумів олігархів та політики деяких чужоземних порадників, які наполегливо відстоюють інтереси своїх урядів і народів.

Я, Голова Верховної Ради України, обраний більшістю депутатів і без коливань завжди підкоряюсь рішенням більшості, випрацюваним відповідно до Конституції і Регламенту. Готовий без жодних вагань залишити цей пост при прийнятті депутатами рішення про це так, як це передбачено Регламентом і Конституцією.

Звертаюсь до вас, дорогі співвітчизники, з порадою не піддаватись поспішним емоційним висновкам, що нав'язуються деякими каналами телебачення, частіше спілкуватись зі своїми обранцями. Підтримуйте їх у цей непростий час, передавайте через них свої істинні побажання і потреби.

У цей вирішальний момент тільки спільно ми зможемо відвести загрозу диктатури, разом відстояти для дітей і онуків благородні принципи свободи і демократії.

■ Фотофакт

Коли машинам затісно...

Якщо на дорозі раз по раз утворюються «пробки» — її час розширювати. Це мудре правило взялися втілювати у життя в Києві на вулиці Кутузова, починаючи від площі Лесі Українки, яка завжди була затісною для автотранспорту.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Парламентська хроніка

Вирішить узгоджувальна рада

Ранкове та денне засідання 21 січня

(Початок на 1-й стор.).

— Голову і першого заступника обрала Верховна Рада, і лише вона має законне право відкликати нас, а не самочинно проголошена так звана більшість, —наголосив О. Ткаченко. Після цього депутати приступили до обговорення та вироблення можливої узгодженої позиції. А. Матвієнко від імені партії «Собор» висловив незгоду з позицією та деструктивними і незаконними діями так званої більшості. Він запропонував не закривати сесії, а в робочому порядку провести переговори з більшістю на предмет офіційного визнання більшості як такої, а також розглянути на сесії питання про обрання Голови Верховної Ради, з наступним вирішенням питання про його заступників.

Депутат О. Чубатенко запропонував утворити узгоджувальну комісію, яка проведе роботу з більшістю з метою досягнення консенсусу.

В. Пустовойтов (фракція КПУ) зазначив, що ситуація, яка склалася, є прямою спробою парламентського перевороту з боку правих та правоцентристських фракцій. Депутат нагадав вислів координатора більшості Л. Кравчука: це акція політична і вона має вирішитися за нормами політичної боротьби. Звідси, виходить, консенсус між двома парламентськими угрупованнями практично неможливий.

О. Юхимець (фракція КПУ) вказала, що країна на порозі не лише парламентського, а й державного перевороту. О. Чародєєв (фракція ПСПУ) закликав не закривати сесію, а діяти за нормами діючого парламенту — розглянути державний бюджет, обговорити питання щодо узаконення новоствореної парламентської більшості і чітко визначитися, як вона має намір діяти відносно опозиції.

О. Єльяшкевич запропонував О. Ткаченку подати у відставку. Він виставив це як умову збереження парламенту нинішнього скликання і захисту парламентаризму в Україні.

Для вироблення узгодженої позиції було вирішено провести нараду голів фракцій. Після перерви О. Ткаченко оголосив рішення: закрити сесію, а 22 січня об 11-й годині провести засідання узгоджувальної ради голів фракцій та груп. На пропозицію депутата Є. Смірнова прийнято рішення доручити Генеральній прокуратурі розглянути питання про дії парламентської більшості, які підпадають під визначення — спроба узурпації влади.

На завершення депутати розглянули питання про визначення вартісного розміру межі малозабезпеченості та питання про вихід України з Міжнародного валютного фонду (за прикладом Чехії та Словаччини).

Іван ДМИТРЕНКО.

Голосували особисто і відкрито

Ранкове і денне засідання 21 січня

(Початок на 1-й стор.).

— «Про відсторонення від ведення пленарного засідання 20—21 січня Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка та його першого заступника Адама Мартинюка».

Парламентарії, які зібралися в Українському домі, прийняли постанову про форму і порядок голосування. Його вирішили проводити особисто, відкрито, підняттям руки. Парламентарії ухвалили порядок денний засідання, до якого, крім уже згаданих питань, увійшли проекти постанов — про внесення змін до Регламенту, про відкликання Голови ВР, його першого заступника, про утворення тимчасової слідчої комісії ВР з контролю, управління, перевірки фінансово-господарської та організаторської діяльності Голови Верховної Ради України, апарату Верховної Ради, а також проект постанови про затвердження голови Національного банку. За пропозицією Віктора Шишкіна до порядку денного включили й питання про звернення до Конституційного Суду щодо конституційності запропонованих змін стосовно депутатської недоторканності, а також пропозицію Леся Танюка про встановлення на фасадах і в приміщенні Верховної Ради державної символіки.

Згідно з порядком денним на засіданні було внесен[о] зміни до Регламенту Верховної Ради, на яких досі нап[о]лягала парламентська більшість. Цього ж дня парламентарії прийняли постанову про відкликання Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка та його першого заступника Адама Мартинюка. Цікаво, що остаточне рішення з цих трьох питань було ухвалено однаковою кількістю голосів 239 — «за».

Парламент прийняв рішення про створення уже згаданої тимчасової комісії з перевірки діяльності Голови Верховної Ради та апарату вищого законодавчого органу і затвердив її персональний склад.

Після засідання парламентської більшості її координатор Л. Кравчук повідомив журналістам, що в понеділок о 15-й годині відбудеться засідання координаційної ра[ди] парламентської більшості. На ньому обговорюватим[уть] принципи формування керівництва ВР, комітетів і кандидатури на посади Голови парламенту та його першого заступника.

Заступник Голови ВР В. Медведчук в інтерв'ю журналістам охарактеризував засідання парламентської більшості в Українському домі як «проведене за звичайними обставинами». На його погляд, прийняті рішення не можуть бути оскаржено, бо їх прийнято більшістю від конституційного складу парламенту і вони набирають чинності з моменту прийняття.

Юліана ШЕВЧУК, Анатолій БЕНЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА та Сергія КОВАЛЬЧУКА.

А більшість визначилася підписами...

Вечірнє засідання 20 січня

На ньому зареєструвалися 166 депутатів. Правоцентристської більшості на засіданні не було, а в кулуарах на 3-му поверсі засідала координаційна рада «більшовиків».

Проте депутати, які залишилися у залі, працювали у звичному режимі. Насамперед вони заслухали Дмитра Чобота (фракція «Громада»), який звинуватив народного депутата Григорія Суркіса в рукоприкладстві, хуліганських діях і погрозах на свою адресу. Народні депутати погодилися дати доручення Генеральній прокуратурі розслідувати цей інцидент, а Службі безпеки України — вжити заходів для захисту Дмитра Чобота.

Потім тривало обговорення кандидатури Володимира Стельмаха на посаду голови Національного банку України, однак рішення із зрозумілих причин прийняти не вдалося.

Депутати також розглянули законопроект про внесення змін до Конституції щодо позбавлення недоторканності народних депутатів, Президента та суддів, ряд інших законопроектів.

А координаційна рада парламентської більшості розповіла про свої наступні кроки. Зокрема, оскільки у Регламенті не висвітлено процедуру голосування, то за постанову про усунення на два дні від головування на сесії Олександра Ткаченка і Адама Мартинюка вони проголосували шляхом збирання підписів. Таким самим чином було проголосовано рішення про те, що вести наступне сесійне засідання доручається заступникові Голови Верховної Ради Віктору Медведчуку. Під цими рішеннями Верховної Ради поставили свої підписи 245 народних депутатів. Ці рішення було передано до секретаріату парламенту. Окрім того, парламентська більшість звернулася із заявою до Президента як до гаранта Конституції, аби глава держави допоміг більшості реалізувати свої повноваження. Водночас парламентська більшість прийняла рішення наступне засідання провести в Українському домі.

На вечірньому засіданні головуючий перший заступник Голови Верховної Ради Адам Мартинюк повідомив, що замість оголошених підписів 245 депутатів «більшість» подала до секретаріату списки лише 193 за відсторонення на два дні від ведення сесійних засідань Олександра Ткаченка і Адама Мартинюка і 161 підпис — за внесення змін до Регламенту.

Крім того, як сказав перший заступник Голови Верховної Ради, частину підписів, схоже, «сфальсифіковано».

Сесія дала доручення Комітету ВР з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України і відділу кадрів перевірити достовірність списків і підписів.

Володимир КОРОЛЮК.

Чому соціалісти голосували проти бюджету-2000

Фракція «Лівий центр» пояснює і застерігає

У суспільстві жваво коментують результати голосування у Верховній Раді за бюджет-2000, поданий урядом Віктора Ющенка і визнаний вищим законодавчим органом держави як неприйнятний. Пропрезидентські і проурядові засоби масової інформації всю вину за це звалюють на парламент, на опозицію. Своє невдоволення неприйняттям бюджету висловив і Президент. Втім, стало вже правилом — всі гріхи виконавчої влади перекладати на законодавчу.

Тим часом є необхідність спокійно розібратись і пояснити суспільству, чому бюджет-2000 у тому вигляді, як він був поданий у Верховну Раду, не був нею затверджений і узаконений. Звичайно, кожна фракція і кожен депутат керувалися при цьому своїми мотивами, хоча багато в чому їхні позиції збігалися. Фракція «Лівий центр», котра послідовно захищає інтереси трудящих і закладені в Конституції принципи соціальної справедливості, вважає за необхідне висловити свою позицію.

Ми не хотіли б акцентувати на тому, що в другому читанні мали справу фактично з новим, значно обрізаним бюджетом, котрий практично не врахував ні наші пропозиції, ні поправки, висловлені в ході першого читання. Для нас істотнішим здається інше: як бюджет відповідає потребам економіки, соціальної сфери, освіти, науки, культури, життя народу? Перше, що змушує нас критично оцінювати бюджетний законопроект, це його генеральна лінія не тільки на консервування стагнації, а й на погіршення ситуації в економіці держави. Хай виборці розсудять нас самі. На 2000 рік обсяг доходної і видаткової частин зведеного бюджету визначено в сумі 39 мільярдів гривень, що за існуючим курсом долара США становить приблизно 7,5 мільярда доларів. Порівняйте: прийнятий 1996 року бюджет у сумі 25 мільярдів гривень за тодішнім курсом долара становив 14,9 мільярда. Бюджет, отже, не піднімає країну з руїни, а добиває її. Про якість такого законопроекту й говорити не доводиться.

Далі. Законопроект про державний бюджет має відповідати вимогам бюджетної резолюції. Аналіз проекту бюджету-2000 показує, що в ньому враховано лише 41 і частково 9 пропозицій. Яка ж тоді роль Верховної Ради — мовчки погоджуватися з порушенням основоположного документа і штампувати те, що їй підсунуть? Депутати-соціалісти з такою роллю ніколи не погодяться. Та й річ не в цьому, а в набагато важливішому — ми не можемо приймати бюджет, який веде Україну до ще глибшої кризи.

Обстоюючи чесність і відповідальність у політиці, ми були безмежно здивовані однією обставиною. У своїх виступах Президент України Леонід Кучма наголошував, що від надмірної кількості пільг бюджет втратив за рік 165 мільярдів гривень. Логічно після цього сподіватися появи в бюджеті розрахунків щодо скорочення цих пільг і збільшення доходної частини бюджету на солідну суму. Нічого такого законопроект не пропонує. Отже, пільги підприємницьким структурам як були, так і залишаються? Натомість у проекті зростають витрати на фінансування структур виконавчої влади, зокрема президентських і урядових. Привертає увагу й таке. Президент перед виборами своїми указами підвищував зарплату військовослужбовцям і стипендію студентам. Законопроект бюджету-2000 коштів на це не передбачає. Така сама ситуація з компенсаціями заморожених, а фактично вкрадених державою у людей заощаджень. Для цього виділяють 200 мільйонів гривень, але джерел находження їх не визначено. Новий уряд фактично продовжує безвідповідальну, а за великим рахунком, і безсовісну практику обману громадян своєї держави. Зауважимо ще й таке. Бюджет пропонує збільшення витрат на органи внутрішніх справ, але при цьому Верховній Раді не подають їх загальну чисельність. Такі речі недопустимі.

Не можна вважати нормальним, що до переліку організацій, які передбачено фінансувати з державного бюджету, внесено значну кількість громадських, профспілкових організацій та товариств, котрі повинні функціонувати за рахунок благодійних надходжень. Зате заклади професійно-технічної освіти передають на фінансування місцевих бюджетів, що фактично означає їх ліквідацію. Ми маємо застерегти від такого кроку, адже це означає позбавлення держави кваліфікованого кадрового резерву вже на найближчі роки, деградацію кадрового потенціалу, який завжди був гордістю України. Безвідповідально поводиться уряд з чинним законодавством. Проектом бюджету передбачено, що з метою формування державного інноваційного фонду суб'єкти підприємницької діяльності, незалежно від форми власності, сплачують збір до держбюджету в розмірі 1 відсотка обсягу реалізації продукції (робіт, послуг), зменшеного на суму податку на додану вартість та акцизного збору. Але ж бюджетна резолюція запропонувала зменшити розмір збору з 1 до 0,5 відсотка! Як можна нехтувати закон?

Стаття 21 проекту бюджету-2000 передбачає надати Мінфіну право здійснювати у 2000 році на тендерних засадах продаж права вимоги за борговим зобов'язанням юридичних осіб-резидентів з відшкодуванням втрат держбюджету на виконання гарантійних та кредитних зобов'язань Кабінету Міністрів зі знижкою до 50 відсотків суми заборгованості. За цим стоїть давня хвороба присмоктування вигідних виконавчій владі підприємницьких структур до бюджету. Застосування цієї статті надасть можливість окремим структурам, як то кажуть, з «оточення», котрі отримають право вимоги боргу, збагачуватися за рахунок держави та провокуватиме навмисне ухилення підприємств-боржників від повернення кредитів, а це призведе до значних втрат бюджету і фактично може повторити долю трастів. Це абсолютно антиреформістська, сумнівна витівка з далекосяжними наслідками.

Уряд небезпечно грається з законодавством, перетягує на себе ковдру повноважень Верховної Ради. Так, стаття 22 проекту бюджету-2000 стосовно кредитних угод суперечить статті 7 Закону України «Про міжнародні договори України», згідно з якою ратифікацію міжнародних угод з питань позики та кредиту здійснює Верховна Рада України. Ще далі пішов уряд у статті 24. Він хоче надати Міністерству фінансів у виняткових випадках право здійснювати перерозподіл бюджетних призначень головних розпоряджень коштів по загальному фонду в межах їх загального обсягу. Ласі зазіхання! І не на що-небудь, а на Конституцію України, статті 85, 92 та 95 якої передбачають, що затвердження держбюджету та внесення змін до нього є винятковими повноваженнями Верховної Ради, а видатки держави, їх розмір та спрямування встановлюють тільки закони України. Тут щось одне з двох — або Кабінет Міністрів хоче зрівняти міністерство з Верховною Радою, що є абсурдом, або уряд уже готовий працювати без Верховної Ради, що означає антиконституційний переворот. Автори бюджету-2000 у статті 20 хочуть передати Мінфіну і функції Фонду держмайна щодо реструктуризації простроченої заборгованості. Замахуються вони і на призупинення дії статті 24 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Фракція соціалістів і селян вважає такі посягання аморальними і хоче нагадати уряду, що закон про держбюджет не може вносити зміни до чинного законодавства України (ст.28 Закону України «Про бюджетну систему України»). Нам здається, що тут йдеться не про правовий нігілізм, а про набагато більше — відродження ручних методів управління, волюнтаризм, тобто ті хвороби, на які страждає авторитарне, тоталітарне суспільство.

Ми категорично проти того, що статтею 67 проекту держбюджету-2000 встановлено можливість установам охорони здоров'я та освіти приймати від громадян так звані добровільні грошові внески на розвиток охорони здоров'я і утримання закладів освіти в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів. Ця стаття суперечить статті 49 Конституції України та рішенню Конституційного Суду і фактично узаконює платність медицини і освіти. Її треба вилучити.

І ще одне, дуже важливе, що не потребує коментарів. Законопроект фактично не передбачає підтримки селу, повернення боргів із зарплат і пенсій. А на випуск сільгосптехніки плановано виділити в чотири з половиною рази коштів менше, ніж торік.

Нас звинувачують, що ми не враховуємо реалій. Мовляв, прийнятнішого бюджету сьогодні не зверстати. Ми категорично заперечуємо це. Один з резервів — позбавлення податкових пільг підприємницьких структур — уже називали. Скасування пільг тільки щодо товарів критичного імпорту дасть змогу збільшити доходи бюджету на 2 мільярди гривень. Наповнення доходної частини бюджету треба здійснювати також через збільшення плати за транзит газу, нафти, аміаку, а це мінімум 1—2 мільярди гривень додатково. Ще мільярд гривень можна заробити від акцизів на бензин і спирт, збираючи податок на додану вартість і акциз (без зміни ставок). Надійний резерв — переведення всіх товарних знаків, які існують в Україні з 1 січня 1992 року, у власність держави та запровадження збору за використання цих знаків. Адже сьогодні навіть такі визнані товарні знаки, як «Прима», «Советское шампанское», належать приватникам, які рук не доклали до їх створення, і несуть їм «золоті яйця». Це дало б у казну не менш як 100 мільйонів гривень. Не менш як мільярд гривень здатна дати і боротьба з контрабандою та фальсифікацією підакцизних алкоголю й тютюну. Звичайно, це нелегка робота, але в розпорядженні виконавчої влади достатньо сил і засобів, щоб із нею впоратися.

Для прийняття бюджету-2000 ми запропонували: передбачити видатки на закупівлю сільськогосподарської продукції за державним замовленням для державних потреб у сумі 1 мільярд гривень; збільшення видатків на виділення коштів для погашення заборгованості по знецінених грошових заощадженнях в установах Ощадного банку на 100 мільйонів гривень та недофінансовану частину цих видатків за 1998—1999 роки і включити ці витрати до переліку захищених статей видатків загального фонду державного бюджету; передбачити окрему захищену статтю видатків загального фонду державного бюджету на покриття заборгованості з виплати заробітної плати, грошового забезпечення та інших соціальних виплат, що виникли у попередні роки. Ми вимагаємо також вилучити з статті 62 проекту держбюджету положення, що передбачають скасування пільг на житлово-комунальні послуги, проїзд усіма видами — міського та приміського транспорту, користування телефоном громадянам, яким це право надане відповідними законами України. Ці пільги надано здебільшого малозабезпеченим громадянам і забирати їх — аморально. Пільги, повторюємо, треба скасувати для тих, хто жирує на народній біді, для скоробагатьків і олігархів, але не для ветеранів, пенсіонерів, «чорнобильців». Бюджет має сприяти розвитку агропромислового комплексу, компенсації соціальних витрат, забезпечувати добробут людей, а не витягувати з них останні жили. Для цього в державі є всі необхідні ресурси, потрібне тільки розумне, ощадливе їх використання. За такий бюджет-2000 ми готові проголосувати. В іграх на право заслужити чиюсь ласку чи прихильність на шкоду інтересам своїх виборців, громадян України участі не братимемо, заграват з антинародним режимом не збираємося.

Члени фракції Соціалістичної й Селянської партії України «Лівий центр» у Верховній Раді України Олександр МОРОЗ, Іван БОКИЙ, Йосип ВІНСЬКИЙ, Валентин ЗУБОВ, Ігор КВЯТКОВСЬКИЙ, Сергій КИЯШКО, Микола ЛАВРИНЕНКО, Володимир МАКЕЄНКО, Ніна МАРКОВСЬКА, Вадим МІСЮРА, Іван МУСІЄНКО, Володимир МУХІН, Станіслав НІКОЛАЄНКО, Ніна ПОКОТИЛО, Сергій ПОТІМКОВ, Валентина СЕМЕНЮК, Василь СІНЬКО, Анатолій СТАНКОВ, Михайло СТЕПАНОВ, Василь ЦУШКО, Іван ЧИЖ, Олексій ШЕХОВЦОВ, Олексій ЮЩИК.

У комітетах Верховної Ради

Сила — в законі

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та боротьби з організованою злочинністю і корупцією підготував проект закону «Про застосування сили при виконанні службових обов'язків». Він передбачає визначити умови і порядок застосування фізичної сили, спеціальних засобів і зброї працівниками органів внутрішніх справ, військовослужбовцями різних воєнізованих формувань, посадовими особами податкової міліції під час виконання ними службових обов'язків.

На пленарному засіданні народні депутати висловили чимало зауважень і пропозицій. Приміром, назву закону викласти в редакції: «Про застосування фізичної сили, зброї та спеціальних засобів при виконанні службових обов'язків». Термін «сила», вважають фахівці, у контексті цього закону не досить вдалий. Бо спеціальні засоби і зброю не зовсім коректно називати силою. У зв'язку з цим коригування потребують і відповідні положення проекту. Верховна Рада ухвалила його у першому читанні з наступним доопрацюванням проекту закону з урахуванням зроблених зауважень і пропозицій.

Бібліотекам — новітню літературу

У Комітеті з питань культури і духовності розглянуто проект закону про внесення змін і доповнень до закону «Про єдиний митний тариф». Згідно з Конвенцією ООН про міжнародний обмін виданнями (від 3 грудня 1958 року), кожна держава повинна сприяти заохоченню і полегшенню книгообміну між бібліотеками. Міжнародний книгообмін грунтується на засадах необмеженого обміну освітньою, науковою інформацією і є безвалютним джерелом комплектування бібліотек. Проте в Україні до бібліотек, на жаль, застосовується процедура оформлення ввізних документів нарівні з комерційними установами.

Зняття мита з друкованої продукції, що надсилається до бібліотек у рамках міжнародного книгообміну, забезпечить, на думку парламентаріїв, зростання надходжень до бібліотек зарубіжних видань освітнього, наукового та інформативного характеру. Адже підтримка книговидання і книгообміну є однією з функцій держави, оскільки забезпечує конституційні права громадян на отримання інформації. Зокрема, ст. 8 федерального Закону Російської Федерації «Про державну підтримку масової інформації і книговидання» передбачає звільнення від сплати мита і зборів, пов'язаних з експортом та імпортом книжкової продукції, призначеної для освіти, науки і культури. Відтак профільний комітет вважає за доцільне ухвалити проект закону про внесення змін і доповнень до закону «Про єдиний митний тариф» у першому читанні.

Прес-служба Верховної Ради України.

У номер

■ **Ужгород**

Гострять не лише пера, а й лижі...

У санаторії «Карпати» на Закарпатті — п'ятий міжнародний фестиваль журналістики «Віра. Надія. Любов». Сюди з'їхалися представники більш як 200 ЗМІ з чотирнадцяти країн світу. Протягом чотирьох днів роботи фестивалю буде визначено кращого газетного журналіста року, тележурналіста, радіожурналіста, фоторепортера, керівника мас-медіа. Буде названо й кращу телепрограму, радіопрограму, телекомпанію, радіокомпанію року. Крім роботи, журналісти зможуть ще й відпочити. Вони побувають у старовинних замках Закарпаття, візьмуть участь у гірськолижних змаганнях.

З нагоди відкриття фестивалю заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук звернувся до його організаторів, учасників та гостей із привітанням. Він, зокрема, зазначив: «Усі акції, передбачені робочою програмою цього заходу, сприятимуть консолідації українських і зарубіжних журналістів, утвердженню об'єктивності та неупередженості, справжній зацікавленості у висвітленні державотворчих процесів у нашій країні та входженню журналістських організацій України у світові професійні структури».

■ **Київ**

КС перевірить указ

До Конституційного Суду України в четвер надійшло подання депутатів з приводу неконституційності указу Президента про проведення референдуму.

Заступник голови фракції Компартії України Петро Цибенко повідомив, що під поданням до Конституційного Суду зібрано підписи 103 членів фракції КПУ.

Згідно із законодавством, під поданням до КС мають поставити свої підписи не менш як 45 народних депутатів.

Як повідомлялося, Президент України Л. Кучма призначив своїм указом на 16 квітня 2000 року всеукраїнський референдум, який буде проведено за ініціативою народу.

Доля парламенту в руках більшості

Секретар Ради національної безпеки та оборони Євген Марчук поки що не прийняв рішення про складання з себе повноважень депутата Верховної Ради України.

В інтерв'ю журналістам він зазначив, що таке «рішення доведеться приймати».

Водночас Євген Марчук вважає, що процес зміни керівництва Верховної Ради «неминучий». «Настане все-таки момент, коли відбудеться прозріння і для керівництва парламенту, що така Верховна Рада справді неефективна», — сказав він в інтерв'ю журналістам.

Проте Є. Марчук вважає, що питання про розпуск Верховної Ради «неактуальне». За словами секретаря РНБО, розпуск Верховної Ради залежатиме від того, як працюватиме парламентська більшість.

Є. Марчук висловив думку, що коли більшість «організується і буде дисциплінованою, конструктивною», успішно співпрацюватиме з урядом, то частина нейтральних депутатів, які ще не визначилися зі входженням до якихось фракцій, приєднається до більшості.

■ **Фотофакт**

План двостороннього співробітництва у військовій сфері між міністерствами оборони України та Румунії на 2000 рік підписано в рамках першого офіційного візиту до Румунії глави українського оборонного відомства генерала армії Олександра Кузьмука.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Колектив працівників апарату Верховної Ради України висловлює щире співчуття головному консультанту Секретаріату Верховної Ради України КРАСНИКУ Миколі Григоровичу у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його матері

Катерини Омелянівни.

Сезон моди на низькі каблуки

Коментар тижня

Цього тижня Богдан Ступка провів першу колегію очолюваного ним Міністерства культури і мистецтв (спільно з президією Академії мистецтв України).

Йшлося про співробітництво міністерства та академії в галузі науки та про наукову концепцію державної програми «Розвиток музичної культури України в світовому контексті». Серед керівників мистецьких вузів, що прийшли на колегію, не було одного, добре відомого як «співаючий ректор». Можливо, йому тут просто не було чого робити, бо в основі порядку денного, якщо сформулювати коротко, лежало актуальне бажання: поставити заслін суцільній комерціалізації культури й войовничому дилетантизму. Слід використати великий мистецтвознавчий потенціал України. Академія мистецтв запропонувала грандіозну довгострокову програму фундаментальних наукових досліджень, де серед першочергових видань — 10-томна «Історія українського образотворчого мистецтва», історії українського кіно, театру, музики (усі — чотиритомники), а всього в тій програмі понад 50 позицій!

Втім, новий міністр культури був жорстко реалістичним. Фраза, яку він любив повторювати, будучи актором («У мистецтві все повинно бути, як у житті, але на каблук вище!») тут не звучала. Міністр закликав уникати глобалізму, зосередитися на найголовнішому й пропонувати те, що реально можливе в межах цьогорічного бюджету. Скажімо, не весь 10-томник, а лиш перший том, а наступного року ще 1—2 томи, і так далі. Як не дивно, така позиція втішає — хоча б відсутністю порожніх обіцянок. Ступка повторив свій каламбур: мовляв, міністерство культури варто було б перейменувати на міністерство оборони культури. Здається, присутні це розуміли. Та й що говорити про фундаментальні дослідження, коли навіть періодичні видання самого міністерства (газета «Культура і життя», журнали «Музика» та «Український театр») останнім часом практично не виходять. А життєво важливі закони («Про культуру», «Про мистецьку освіту» та «Про неприбуткові організації») ще чекають розгляду.

... Після колегії ми перекинулися кількома словами з ректором столичного театрального інституту професором Ростиславом Пилипчуком. Той зауважив: довгострокова програма досліджень — це те, що мусить бути ідеалом. Але щоб втілити програму, потрібні елементарні умови для роботи. А тим часом у театральному інституті відключено електроенергію, і вся наука обмежується тим, що можна встигнути при куцому світлі зимового дня.

Віталій ЖЕЖЕРА.

У Росії тривають президентські перегони.

Жарт-колаж на цю тему пропонує Олександр ВЛАСОВ.

І в шістдесят — Парубок!

Ювілей тижня

Учора двічі Герою Соціалістичної Праці, народному депутатові України від Черкас Омеляновi Парубку виповнилося 60 років.

Доля йому щедро відміряла всього: і праці від зорі до зорі, і шани людської, і злетів, і гіркоти розчарувань... Ветерани сільськогосподарського виробництва Черкащини і сьогодні згадують про Омеляна Никоновича Парубка — колишнього ланкового механізованої ланки з вирощування цукрових буряків із села Баштечки Жашківського району — як про символ досягнень агропромислової галузі України.

Хтось нині скаже, що за часів соціалізму звання і премії присуджували «за рознарядкою». Було й таке. Але цього не скажеш про Парубка. Ні тоді, у 1974-му, коли 34-річному Омелянові вперше присвоїли звання Героя Соціалістичної Праці, ні у 1984-му, коли друга Зірка Героя засяяла на грудях механізатора. Ні тепер! Більш як 30 літ не випускав з рук важелів трактора Омелян Парубок. Разом з очолюваною ним ланкою досяг справді європейської врожайності у вирощуванні цукрових буряків. Кожен гектар давав по 550—600 центнерів солодких коренів.

Запитують земляки свого народного депутата: «Що сталося з нами? Де вихід зі скрути? Якщо забрати земельний пай, то чим господарювати на ньому? Техніка добита до ручки. За що купувати пальне, добрива?» Боляче слухати односельців, товаришів-механізаторів колишньому ланковому. Ось чому він з селянською неполегливістю доводить у парламенті просту істину: спочатку потрібно дати людям знаряддя праці, а потім — землю.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Сенсація тижня

Чи були мільйони в подушках?

Міжнародного розголосу (через Інтернет) набула історія колишнього бізнесмена, а нині інваліда другої групи з Криму Сергія Коваленка.

Як ми вже повідомляли, півтора року тому під Сімферополем його новенька вольвочка С70-купе, ухиляючись від наїзду на собаку, вилетіла з автотраси і після кількох кульбітів «розписалася» на дереві.

Автоінспекція засвідчила, що Сергій Коваленко, який після аварії дістав складні черепно-мозкові та тілесні ушкодження, не порушував правил дорожнього руху і діяв адекватно до ситуації. Прокуратура Криму порушила кримінальну справу за фактом дорожньо-транспортної пригоди. І тут на потерпілого чатували несподіванки. Автотехнічна експертиза, скажімо, встановила, що подушки безпеки в момент аварії не спрацювали внаслідок механічних огріхів. До того ж вони не були сертифіковані на відміну від самого автомобіля. Це визнали страхові експерти компанії АКВ «Гарант». Вона сплатила Сергію Коваленку півмільйона умовних одиниць страхової суми. Але потерпілий захищатиме свої права в суді (за його словами, саме це він і має на меті), адвокати можуть дискредитувати марку продукції світового автомобільного лідера. На боці його адвокатів стоятимуть дилери багатьох іноземних автомобільних компаній (конкурентів), які працюють на українському ринку. І не тільки. За словами Сергія Коваленка, він має намір провести прес-конференцію на захист своїх прав і в Москві, де його інтереси представляє ще одна адвокатська контора. Тож не виключено, що в подушках, які водії іменують пасивними засобами безпеки, віднайдуть ще не один мільйон умовних одиниць. І в цьому нічого дивного. В Америці безпеку споживачів саме так і цінять.

І можна тільки уявити, який жвавий був би контакт українського дилера з потерпілим, якби ним виявився не українець, а, приміром, американець.

Сергій ВЛАД.

Спорт

Найцінніший — Василь Бобровников!

Столичне «Радіо Z», редакція «Голосу України» спільно з управлінням з фізкультури і спорту Київської міської держадміністрації провели опитування слухачів і читачів —прихильників хокею, за яким визначено найкращого гравця минулого року. Було названо тринадцять прізвищ. Найбільшу кількість очок набрав капітан і нападник київського «Сокола», гравець національної збірної України, 28-річний Василь Бобровников. Друге і третє місця дісталися також форвардам «Сокола» і збірної —Олександрові Зіневичу та Дмитрові Марковському.

Рука допомоги — від «Самсунга»

На зустрічі з журналістами координатор підготовки українських спортсменів до Олімпіади-2000 в Сіднеї екс-прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко відзначив, що для цієї справи бракує коштів. Хоча робиться все можливе, щоб наші атлети підготувалися добре.

Учора Національний олімпійський комітет України і компанія «Самсунг електронікс К°., ЛТД» підписали договір про спонсорство останньої. На церемонії підписання були присутні посол Республіки Корея в Україні Канг Гін Тек, а також олімпійський чемпіон, член Міжнародного олімпійського комітету (МОК) Сергій Бубка.

Напередодні цієї акції президент НОК України Іван Федоренко розповів мені, що «Самсунг» повністю екіпірує наші олімпійські команди, а ще реконструює базу олімпійської підготовки в Кончі-Заспі і один із навчальних корпусів НУФВіС і начинить ці важливі для нас об'єкти найсучаснішою технікою і обладнанням.

Хто на Кіпр, хто до Москви

Позавчора київські динамівці на своїй заміській базі провели товариські матчі з маріупольським «Металургом», які підсумовували стартовий етап підготовки киян до другого кола національного чемпіонату.

Господарі поля виграли — 1:0 (Мельник) і 2:1 (Белькевич, Ребров, з пенальті, — Бабич).

Одна група футболістів «Динамо», очолювана Валерієм Лобановським, бере курс на Кіпр. Це воротарі: Шовковський, Керноэенко; польові гравці —Ол. Герасименко, Головко, Несмачний, Мамедов, Ващук, Дмитрулін, Максим'юк, Каладзе, Михайленко, Гусін, Костюк, Кардаш, Кормильцев, Хацкевич, Белькевич, Косовський, Яшкін, Шацьких, Ребров, Деметрадзе.

Інший "загін", в якому головний — Володимир Онищенко, сьогодні розпочне виступи в турнірі "Кубка Співдружності" у Москві: воротарі — Марущак, Романенко; польові гравці — Єзерський, Даценко, Радченко, Джяукштас, Федоров, Ковба, Стоян, Кутас, Свідерський, Щекотілін, Коновалов, Самойлов, Серебренников, Лисицький, Ан. Герасименко, Пінчук, Мельник, Целих, Венглинський, Сидоров.

Учора відбулася розмова президента ФФУ В. Пустовойтенка з В. Лобановським. Останній дав попередню згоду стати головним тренером національної збірної України

Однак Валерій Васильович поставив умову: він складе план роботи головної команди країни, який надасть ФФУ після свого повернення з Кіпру. Якщо цей план буде прийнято, тоді буде розмова.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Референдум?!

У шаховій літературі хід сумнівної якості також називається референдумом

Точка зору

Примара конституційного референдуму, що донедавна видавалася химерною навіть деяким його прихильникам, поступово перетворюється на жорстку реальність.

Ініціативні групи, зареєстровані Центрвиборчкомом у результаті рішення суду, швидко зібрали необхідні 3 млн. підписів. Президент підписав указ, призначивши референдум на 16 квітня. Отже, скерована владним механізмом, зомбована «ненав'язливими» сюжетами на центральних телеканалах, «воля народу» викристалізувалася в міцну сокиру, що нависла над українським парламентом.

Народ, звичайно, завжди правий. Бо від його імені залаштункові ляльководи пропонують складні референдумні тексти, щодо яких найдосвідченіші професори-юристи навряд чи домовляться.

Юридичну коректність референдуму вже досить ставили під сумнів, в тому числі і на сторінках нашої парламентської газети.

Не маючи наміру повторювати вже наведені аргументи, докладно аналізувати ухвалений парламентом і підписаний главою держави текст чинної Конституції, підкреслю: тільки Верховна Рада може вносити зміни і доповнення до Основного Закону країни. Жодних витрат на референдум і близько не передбачено у проекті держбюджету-2000. Уряд прогнозує не тільки атаку на таку витратну статтю в парламенті, а й розуміє скептичне ставлення до самої ідеї провідних фінансових донорів ззовні.

До того ж Верховна Рада 309 (!) голосами ухвалила постанову про мораторій на проведення референдумів у 2000 році. Так, юридичну коректність такої постанови можна поставити під сумнів з не меншими підставами, ніж правове підґрунтя самого референдуму. Більше того, значною мірою згоден з тими апологетами «референдумної» думки, хто стверджує з усіх телеканалів: депутатами рухав острах розпуску парламенту.

Але цифра 309 вражає — не стільки тим, що це більшість, а більшість конституційна. І вже аж ніяк не та, на яку розраховували на Банковій.

Як бачимо, правового шляху розв'язання проблеми в ініціаторів референдуму нема. Але за відсутності сили права «в діло» вступає право сили. Не можна? Але якщо дуже хочеться...

Новітня історія нових незалежних держав, що постали на безкрайніх теренах колишнього СРСР, дає чимало прикладів розв'язання міжвладних стосунків у ситуаціях, так чи інакше схожих на вітчизняну. Референдум там також виступав одним із провідних інструментів, за допомогою якого правляча посткомуністична еліта розв'язувала власні проблеми. В цих випадках силовий елемент був так чи інакше присутній — і в порівняно «м'якому», похідному від національних традицій вигляді (республіки Середньої Азії), і в жорсткішому (Білорусь із її не визнаним світовим співтовариством двопалатним парламентом), а то й жорсткому (Росія-93 з розстрілом «білого дому») вимірах.

Треба визнати, здебільшого правляча еліта завдяки «гласу народному» вигравала. Не будемо говорити про людську ціну таких перемог. Про ефективність «постреферендумної» організації влади говорити також зарано. Головний індикатор дієвості владної машини — економічна ситуація майже в усіх нових незалежних державах залишається критичною. Саме тому правлячі еліти обирають інші, позаекономічні важелі утримання ситуації під контролем — від етнічної консолідації (середньоазійські республіки) до великодержавної військової експансії (Росія).

Але з точки зору закріплення політичної влади і зміцнення економічних впливів правлячі еліти нових незалежних держав за результатами референдумів, безперечно, досягли тактичних успіхів.

Такі приклади не можуть не надихнути й нашу — провінційну, роздерту підкилимовими чварами, але хижу до солодкої (не солоної!) частини владного пирога — державноуправлінську і кланово-бізнесову еліту.

Хоча слід зауважити: навіть із такої, утилітарної, точки зору «референдумні» проблеми вирішувати складніше в міру географічного наближення до Європи. Навіть у Молдові главі держави поки що не вдається домовитися з основними елітними групами у розв'язанні проблеми запровадження президентської форми правління.

А як же, зрештою, складатиметься ситуація з референдумом у нас, в Україні? Я не тішу себе ілюзіями. Остання виборча кампанія показала: владні важелі в поєднанні нехай і з допотопною з точки зору інтелекту, але контрольованою телерадіомашиною, здатні зробити справу "як треба». Наші виборці, переважна більшість яких, звичайно ж, «глибоко ознайомлена» з суттю, наприклад, «пункту 8 частини першої статті 106 Конституції України» (цитата з тексту, запропонованого «ініціативними групами» на референдум), висловляться «за».

Ініціатори референдуму свого досягнуть. Регіональні еліти отримають свій очікуваний політичний відкупний за виборчу президентську кампанію. Фонди на кшталт «соціального захисту» і партії, споріднені з ними, — серйозне фінансування для власних структур та їх «обкатку» напередодні виборів.

Але чи виграє від цього Президент, який вдруге отримав мандат довіри й ім'ям якого так полюбляють користуватись ініціатори референдуму, знову розігруючи поки що успішну для них чорно-білу, точніше, «червоно-білу» карту? З тією відмінністю, що в ролі «червоної ганчірки» для «білого бичка» виступатимуть уже не комуністи, а парламент.

Та добре, референдум відбувся. Люди проголосували «як треба». В могутньому народному хорі потонули інтелігентські голоси останніх єльяшкевичів. І що в результаті? Пройдімося по всіх шести положеннях, винесених на референдум.

1. Верховну Раду XIV скликання розпущено. Депутати, що так і не встигли отримати службове житло, пакують валізи. Відповідні сюжети показують на центральних каналах, щоб простому народу було приємно, — хоч у мене немає, але і «їх», сяких-таких, від «корита» посунули.

Але ейфорія швидко минає. Треба обирати новий парламент. Уже двопалатний. Про другу палату поговоримо пізніше. Сьогодні — про цю, «першу», звичну, звичайну.

Нова Рада аж ніяк не буде зручнішою для глави держави та уряду. Навпаки, питома вага «лівого» елементу в ній лише збільшиться. Бо закони Ома, які влада навчилася, «якщо треба», порушувати, в непристойно короткий (буквально назавтра після президентських виборів) термін нагадали про себе віяловими відключеннями електроенергії і темними вулицями обласних центрів (що вже казати про районні). Позитивні результати реформ нового уряду переважна більшість співвітчизників відчути ще не встигла. Пропагандистсько-владна машина «а ля Рос» цього разу не спрацює. Не прокинеться російський «Медведь» на українських степах. Бо немає в нас власного Путіна, розумного й амбітного, який консолідував би різні «пропрезидентські» партії. І Чечні, як найважливішого чинника такої консолідації, немає. І «створити» такий чинник майже неможливо. Дякуючи Богові!

Парламент — дзеркало суспільства. Тому «неча на зеркало пенять...»?

2. Президент отримує повноваження розпустити Верховну Раду в разі, якщо вона «протягом одного місяця не змогла сформувати постійно діючу парламентську більшість».

Здається, у авторів цієї «новації» не все гаразд не тільки з політологією рівня першого курсу вузу, а й з елементарною логікою. Протягом «одного місяця» від чого? І що таке «постійно · діюча парламентська більшість»? Жодна Конституція розвинених країн, де реально існує парламентська більшість як результат парламентських виборів (а не кон'юнктурних маніпуляцій, в основі яких — суміш остраху «бути розпущеними» з жадобою встигнути посісти «місце під сонцем»), не містить таких норм. Годі вже й казати про наш вітчизняний, ще не структурований парламент. Коли я бачу, як на підтримку пропозицій Президента з тих чи інших законопроектів набирається від сили 40—50 голосів (а тільки фракцій СДПУ(о), НДП, Трудової партії, «Відродження регіонів» налічують майже втричі(!) більше депутатів), хочеться порадити «ініціаторам»: визначте «більшість» бодай у себе. Бо більшість — не тільки і не стільки красива декларація, скільки повсякденні відкриті й чесні (без малодушного «виймання» карток) голосування, в тому числі — і з непопулярних, «хірургічних», але необхідних нашій хворій економіці законопроектів.

3. Депутатську недоторканність вилучено. «Веселится и ликует весь народ»! Щоправда, той же народ прекрасно знає, що не Верховна Рада завадила просуванню справи того самого Павла Лазаренка чи раніше — ще декого. За всіх недоліків українських парламентів посткомуністичної доби не було жодного випадку, коли Верховна Рада не підтримувала б звернень прокуратури з «резонансних» справ.

Інша річ, що з часом деякі «справи» руйнувалися, як картковий будинок (Хмара, Звягільський). Бо зачіпали інтереси, коріння яких — за межами парламентського будинку.

Але знову-таки, дзеркало тут до чого? Побоююсь іншого. Точніше, побоюватися буде не я. А ті, хто поєднують серйозний бізнес з депутатським мандатом. Деякі з них сьогодні — на коні. Але з коня, як відомо, легко впасти. В ту саму яму, яку «ініціатори» риють «незручним» колегам.

4. Кількість депутатів зменшено до трьохсот. Чистісінький популізм. Хочуть показати народові, що утримання другої палати не вдарить йому по кишені. Вдарить ще більше! Не треба жодного разу бути в стінах парламенту, щоб зрозуміти: основні витрати йдуть не на депутатів, а на приміщення (якого для другої палати поки що в столиці немає), утримання апарату, комп'ютери, оргтехніку і т. ін.

Добра «економія», їй-право!

5. Необхідність двопалатного парламенту проголошено. Але порядок його формування не визначено. Ось тут і є та пастка, до якої «ініціатори» підводять главу держави. Якщо відкинути «варіації на тему», то маємо два варіанти формування другої (верхньої) палати: шляхом виборів або завдяки кооптації голів обласних адміністрацій і рад.

Звичайно, для Президента найвигідніший був би другий варіант. Тоді він справді отримував би «ручний» парламент. Але такий законодавчий орган, частина якого складається з не обраних представників, не буде визнано жодною розвиненою країною чи жодним транснаціональним співтовариством. Як наслідок —відмова в реструктуризації зовнішніх боргів, зупинення подальших кредитів та інвестицій в економіку України. Останні кисневі клапани буде перекрито.

Президентові залишиться погодитися на обрання верхньої палати. Аж тоді Л. Кучма знову наразиться на проблему, з якою боровся після свого першого обрання, —недостатністю важелів впливу на обраних губернаторів з боку центральної влади. До речі, в Росії, чий досвід так надихає нашу владну еліту, Б. Єльцин мав чимало проблем з верхньою палатою. Згадаймо хоча б її непоступливість у справі Ю. Скуратова, політичні ігри Ю. Лужкова, сепаратизм деяких регіональних лідерів. Якщо розвести посади голів облдміністрацій та депутатів, обраних від області до верхньої палати, то автоматично зменшується вплив самих регіональних голів, призначених Президентом, що також навряд чи задовольнить главу держави.

6. Конституція може бути прийнята й на референдумі. Залишається відкритим інше питання: чи залежить в умовах нерозвиненості інституцій правової держави і громадянського суспільства ефективність дії Основного Закону (в тому числі і для власних цілей владної еліти) від форми його ухвалення? Як бачимо, не тільки парламентський, а й президентський корабель чекають чимало рифів та мілин. Та й уламки нібито знищеного корабля-противника здатні спричинити смертельну пробоїну на власному пароплаві. Врятуватися встигнуть лише пацюки.

То чи не час капітанам пароплавів дати «повний назад»? Не гратися в референдумну «палицю на два кінці». Президентові — залишити поки що у спокої Конституцію. Парламентові — у тісній співпраці з Президентом і урядом ухвалити бюджет-2000, інші необхідні для вітчизняної економіки основоположні закони.

Під час гри правила не змінюють. Краще — навчитися грати. Більярдний кий здатний впоратися з кулями. Але не з шаховими фігурами.

Артур БІЛОУС,
народний депутат України.

«Круглий стіл»

Чиновники ламають списи, селяни набивають гулі

У Державному комітеті інформаційної політики України відбувся «круглий стіл». На ньому керівники АПК, учені, деякі голови райдержадміністрацій, колективних сільгосппідприємств, фермери дискутували, як ефективніше втілювати в життя указ Президента "Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки». За даними Міністерства аграрної політики, вже реорганізовано 1033 колективних сільгосппідприємства, замість яких, зокрема, буде створено 457 кооперативів, 261 приватно-орендне підприємство, 179 товариств з обмеженою відповідальністю.

Поки що практичне впровадження документа не завжди збігається з напланованим на папері. Соціал-демократичний союз оприлюднив заяву, яка свідчить про численні зловживання деяких голів КСП. Ця інформація постійно надходить до правління партії від селян Полтавської, Кіровоградської, Одеської, Вінницької, Харківської, Сумської, Київської та інших областей.

«Не чекаючи прийняття нормативно-правових документів, — ідеться у заяві, — які регулювали б порядок втілення в життя норм указу, «колгоспні барони» негайно вдалися до «прихватизації» майна КСП. За цілковитої відсутності контролю з боку владних структур, без участі селян відбувається продаж худоби, сільгосптехніки, нерухомості, зерна за заниженими цінами. Ані розміри земельних паїв, ані порядок передачі окремих будівель, споруд, техніки не доведено до селян».

Соціал-демократичний союз пропонує при кожній райдержадміністрації створити спеціальні комісії, які контролювали б виконання указу, провести повну інвентаризацію майна колективних підприємств. А за кожним фактом розкрадання негайно порушувати кримінальні справи.

Галина КВІТКА.

Київ.

1941 — 1950

№ 14

ВИГНАН…

«1. У день евакуації на світанку перекрити виходи з села, щоб не допустити до втечі цивільного населення передовсім у напрямку лісу.
«2. На світанку оголосити збір усього населення на вибраному місці і рішуче й безкомпромісно заявити, що:

а) з меток… уникнути н… ході борот… селах за … лення пер…

28 квітня 1947 року шість дивізій Війська Польського (ВП) оточили села, де мешкали українці. Водночас частини НКВС і чехословацької армії закрили східний і південний кордони Польської держави на відтинку від Бреста до Нового Санча. О четвертій годині ранку понад 17 тисяч солдатів ВП під командою генерал-майора Стефана Моссора розпочали депортацію українців на землі Західної і Північної Польщі. Так почалася одна з найбільших українських трагедій XX століття, відома нам сьогодні як акція «Вісла».

Історики ще й досі не можуть дати докладної відповіді на те, хто й коли вперше запропонував таке «розв'язання» української проблеми в Польщі. Однак це аж ніяк не є наслідком загибелі генерала К. Свєрчевського, який потрапив під кулі українських повстанців навесні 1947 року, про що стверджували і стверджують деякі історики з обох боків кордону. Смерть віце-міністра національної оборони лише розв'язала руки тодішнім польським властям, підштовхнула їх. Бо перші проекти в цьому напрямкові розроблялися раніше, а перша пропозиція щодо переселення на так звані Повернені Землі решти українського населення, яке протягом 1944—1946 років «добровільно» не виїхало в Українську РСР, була представлена ще в листопаді 1946 року. І хоч як це не парадоксально і не прикро, українцем, мало того — колишнім січовим стрільцем Остапом Стецою.

«Власне організаційні приготування до виселення українців почались у січні 1947 р., — пише сучасний дослідник Євген Місило. — Військові частини, що діяли на терені південно-східних воєводств Польщі, отримали наказ скласти списки українських і змішаних родин». Протягом місяця заступник начальника Генерального штабу ВП генерал-майор Моссор здійснив інспекцію воєводських комітетів безпеки в Кракові, Ряшеві й Любліні. У великому звіті голові Державного Комітету Безпеки, міністрові національної оборони маршалові Жимерському він, між іншим, запропонував виселити українців «окремими родинами, розпорошивши по всіх Повернених Землях, де вони швидко асимілюються». І, очевидно, не випадково план депортації українського населення з його етнічних земель і ліквідації на цих теренах куренів УПА готувався під керівництвом генерал-майора С. Моссора. Саме він безпосередньо керував оперативною групою (ОГ) «Вісла» і за проведення цієї акції за пропозицією політбюро ЦК Польської Робітничої партії (ПРП) йому присвоїли звання генерал-лейтенанта.

Перший транспорт з українцями, виселеними під час акції «Вісла», мав символ «Р-10». Він вирушив 29 квітня із залізничної станції Щавне в Сяницькому повіті і через Освенцим, потім Щецинек 3 травня прибув до Слупська. Останній транспорт — «Р-509» з 97 українцями, виселеними з Білгорайського повіту, вирушив 8 серпня 1947 р. зі станції Звіринець і 12 серпня досягнув Білогарда.

Протягом акції «Вісла», яка тривала три місяці, — за відомостями Генерального штабу ВП — виселено 140575 українців і членів змішаних польсько-українських родин, які проживали на території 3 воєводств (22 повітів). У тому числі з Краківського воєводства —10510 осіб, Ряшівського — 85339, Люблінського —44726. Їх розселено у 71 повіті 9 воєводств. У Білостоцькому — 995 осіб, Гданському — 5280, Кошалінському — 31169, Щецинському — 15058, Ольштинському — 56625, Опольському — 2542, Познанському — 1437, Вроцлавському — 15491; Зеленогурському — 10870. Однак ці відомості потребують уточнення. Вони, за словами Є. Місила, не враховують кількох тисяч осіб, ув'язнених у концентраційному таборі в Явожно й у в'язницях, які після звільнення були розселені на західних землях. Не взято до уваги під час підрахунків також українців, виселених уже після завершення акції «Вісла», переважно з теренів Люблінського воєводства. Отож загальна чисельність виселеного українського населення сягала до 150 тисяч осіб.

Певна річ, що в процесі акції «Вісла» польські військовики проводили бойові операції проти сотень УПА. Військо Польське мало величезну кількісну і технічну перевагу — до боїв з повстанцями залучали навіть авіацію. З плутаного і незрозумілого переліку втрат українськими повстанцями, доданого до підсумкового звіту командування ОГ «Вісла», протягом 20 квітня — 24 липня 1947 року УПА втратила 1335 вояків, у т. ч. 519 убитими (24 — на терені СРСР), 564 полоненими й 228 засуджених на смерть і до різних строків ув'язнення. Із 17 командирів сотень 10 загинуло, 4 засуджено на смерть і, крім одного —Чауса, страчено. Однак кількість втрат, приписуваних УПА, на думку Є. Місила, викликає певні сумніви. Особливо порівняно з її справжньою чисельністю та відомостями про кількість здобутої військом стрілецької зброї. А як випливає з даних ОГ «Вісла», цієї зброї здобуто всього 986 одиниць. Причому щонайменше одна четверта її взята зі складів УПА, знайдених і знищених військовими під час акції. «Отож можна припустити, — робить висновок історик, — що в статистиці вбитих і полонених вояків УПА і членів цивільної мережі ОУН враховано значний відсоток українського цивільного населення, заарештованого, а потім засудженого за співпрацю з підпіллям, переважно за надання сховку і продовольчу допомогу».

У програмних засадах акції «Вісла» чітко сказано: «Основною метою переселення поселенців за акцією «Вісла» є їх асиміляція в новому польському середовищі. Докласти зусиль, щоб цієї мети було досягнуто. Не вживати до цих поселенців назви «українець». У разі, якщо з поселенцями на Повернені Землі пробрався інтелігентський елемент, треба його поселяти окремо і далеко від громад, де живуть поселенці з акції». Отож без дозволу повітових органів безпеки українці не могли змінити місце свого нового осідку — а такого дозволу нікому не давали. А ті, які намагалися робити це самовільно, потрапляли до в'язниці або концентраційного табору в Явожно. Розкидані у польськомовних селах по кілька родин українці не мали ані своєї церкви, ані своєї школи. Як і можливостей розвивати суспільно-культурне життя. Їх переслідували навіть за те, що співали українських пісень на весіллях.

Водночас всіляко знищували сліди багатовікової присутності українського етносу на південно-східних землях Польщі. І насамперед руйнували пам'ятки української культури: сакральні будівлі, цвинтарі, хрести, архіви, музеї, бібліотеки, українські назви сіл і вулиць. 1977 р. відповідним розпорядженням змінено назви 110 місцевих населених пунктів, і лише протест польських інтелігентів змусив уряд повернути більшості місцевостей історичні назви.

На думку багатьох сучасних українських істориків, акція «Вісла» нічим не відрізняється від геноцидних актів сталінського режиму проти народів СРСР у 40-х роках — німців України і Поволжя, кримських татар, чеченців, інгушів, кабардинців, калмиків.

На збори в дорогу давали... 20 хвилин

Як відбувалося переселення, добре видно з донесення № 35 перемишльського старости воєводському управлінню у Ряшеві від 2 травня 1947 р.

«Війт громади Фредропіль сьогодні доповів, що 28. IV. ц. р. військо виселило населення з таких громад: Конюша — Берендовичі—Аксманичі—Фредропіль —Княжичі—Корманичі й Сільча.

Про цю акцію правління громади Фредропіль досі не було повідомлене військом.

З виселених громад населення забрало лише стільки, скільки могло забрати на вози, натомість ті, хто не мав власних засобів перевезення, були евакуйовані автомашинами, по 2 родини на 1 авто.

Це населення через малу кількість возів і засобів сполучення було змушене залишити всі свої знаряддя, збіжжя, коренеплоди й інше продовольство, яке військо вивозило до Перемишля.

Серед решти населення панує розлад, переляк, а найважливіше, що це розчароване населення припинило всілякі сільські роботи.

Крім того, доповідаю, що акція так само й сьогодні почалася в селі Журавиця, з якого, крім українських родин, виселено 15 польських родин.

Акцією керує Військо Польське, яке дає родинам, визначеним до переселення, ледве 20 хвилин часу для пакування речей».

Ярослав СТАРУХ (Стяг), крайовий провідник ОУН «Закерзонського краю».

Петро МИКОЛЕНКО (Байда), командувач перемишльського куреня УПА.

Стефан … ЕЛЬ… ко…дувач…

А ось що заніс у протокол 10 травня 1947 р. про виселення українського населення Яків Сапа — голова Громадського Управління Польської Народної Партії у Кривчі.

«Дня 29 травня приїхало військо до громади Кривча (село у Перемишльському повіті, заселене польським й українським населенням. — **Прим. ред.**) уночі. Наступного дня рано о 4 годині військо вигнало всіх людей і дітей на пасовиська й оголосило виселення. Виселення зробили за три години, вже громадянина не було вдома, по-варварськи поводилися з людьми, так, що Яна Ожеховського, оскільки просив їх про другу підводу, побили як худобу, а також Томаш Голдисевич мав хліб у печі. Хліб ще годину мав пектися, то йому не дали. У Якова Сапи військо зробило обшук, перетрясли весь дім, але нічого не знайшли. Сапу Тадея, сина Якова, побили й тоді казали 3 рази роздягатись і виводили його до лісу, й мали його стріляти, щоб віддав зброю. Він сказав, що принесе їм, тоді залишили його в спокої. Так Польське Військо поводиться з громадянами».

На вимогу головного виконавчого комітету Польської Народної Партії прокуратура ОГ «Вісла» провела у цій справі розслідування. Але побитих й принижених військовими ще й зробили... винними. Так генерал Массор у рапорті від 29 червня 1947 р. повідомив маршала Жимерського, що «автор донесення і … його синів — злочинці, які співпрацюють з бандами УПА». І далі: «На підставі незаперечних доказів провини Сапу Якова мусили негайно заарештувати».

Невдовзі його відправили в концентраційний табір у Явожно, де він мучився до 19 березня 1948 року.

Навіть у протоколі засідання Державної Комісії Безпеки у Варшаві від 20 травня 1947 р. зазначено, що «у перші дні акції мали місце певні недопрацювання, що полягали, наприклад, у перевантаженні людьми збірних пунктів, створенні для них труднощів під час забирання з собою майна, певні … ми брутального ставлення деяких командирів до виселених і т. п.».

В яких умовах відбувалася депортація українського населення, свідчать висновки комісії, яку в липні 1947 р. направила до Ольштинського воєводства Рада Держави. Зокрема, комісія підтвердила масове зараження переселенців коростою й вошами під час транспортування. Адже вагони використовували багато разів — і ніхто їх не дезінфікував. За період з 1 травня до 8 серпня 1947 р. у транспортах з виселеними українцями, направленими до Ольштина, помер 31 чоловік: 20 — у дорозі, 8 — на етапному пункті і 3 — у шпиталі. 19 жінок у тих страшних антисанітарних умовах народили дітей, а 158 осіб у тяжкому стані відправлено до лікарень.

Переселення на терени Повернених Земель такої великої кількості родин, до того ж численних (пересічна родина складалася з п'яти осіб), без надання їм змоги забрати з собою продовольчі запаси, насіння й інвентар, на думку тодішнього директора поселенського департаменту міністерства Повернених Земель Я. Петкевича, призвело до двох негативних наслідків.

По-перше, переселенці не мають можливості прохарчуватися на новому місці до збору першого врожаю. Отож держава має забезпечити їх і продовольством, і насінням для закладення нового господарства.

По-друге, майно, залишене переселенцями на місці попереднього проживання, розграбовують або знищують, що дуже деморалізує селян.

Вибіркова «справедливість»

У висновках слідчої комісії, яка оперативно розслідувала справу вбивства генерала К. Свєрчевського, зазначено:

Українців, які поверталися до своїх осель, відправляли до концтабору

Акція «Вісла»:
і з рідної землі

уможливити їм спокійне життя і працю, непотрібних жертв цивільного населення в би з бандитизмом у районі сіл і в самих розпорядженням головних властей насе- селяється на віднайдені терени. Будь-хто, без уповноваження залишившись на місці, буде вважатися за члена банди і трактуватися як такий».
(З таємної інструкції, адресованої командирам військових частин, що проводили виселення).

«У результаті проведених досі опера- й не схоплено нікого з учасників на- ду, здійсненого 28 березня 1947 р. У 'язку з цим, а також через цілковитий рак агентури в підпіллі за нинішнього ану ави виключене точне встанов- ння лочинців, причин злочину так мо, як і організаторів та інспіраторів бивства ген. Свєрчевського».

І далі зроблено припущення, що цю акцію здійснила «упівська» банда «Біра». Мовляв, саме вона через чотири дні напала майже на тому самому відтинку дороги на групу Війська охорони прикордоння, і тоді, як загинув ген. Свєрчевський, військові чули відголос команд, що «віддавали бандити українською мовою...».

ький н), сотні

Насправді засідку на польського генерала організували вояки з сотень Хріна і Стаха. У Державному архіві Варшави збереглися слідчі й судові документи на вояків УПА, звинувачених у тому, що вони брали участь у засідці, в яку потрапив генерал Свєрчевський. Допити цих ідозрюваних тривали з 10 травня до 20 ерпня 1947 р. у Мокотовській в'язниці, до у Варшаві, під особистим наглядом иректора Слідчого департаменту МГБ ідполковника Юзефа Ружанського.

Протягом 1945—1950 років засудили до смертної кари понад 570 українців.

Що ж інкримінував 22-річній селянці Р. Минько районний військовий суд, який відбувся 16 травня 1947 року у Сяноку під головуванням поручика Людвіка Кєлтики? Він визнав дівчину винною в тому, що вона від серпня 1945 р. до 27 квітня 1947 р. у селі Станькова «намагалася відірвати південно-східну частину території Польської Держави, будучи чл. банди УПА під псевдонімом Малина, виконуючи у ній функції зв'язкової», і засудив її до смертної кари. І в обгрунтуванні злочину йдеться про те, що Малина «переносила таємну кореспонденцію УПА, скручену в трубочки» і «збирала трави, з яких виготовляла ліки для хворих і поранених чл. УПА». Як зауважує Є. Місило, така юридична кваліфікація дій і форма обгрунтування вироку характерна для більшості справ українців, засуджених військовим судом ОГ «Вісла» до смертної кари.

Принагідно зауважимо, що поручика Юзефа Бісса (Вацлава), під орудою якого відділ Армії Крайової 3 березня 1945 р. вбив 365 мешканців-українців села Павлокома, що в повіті Березів, військовий гарнізонний суд у Ряшеві засудив до двох років ув'язнення. Ось такою була «справедливість» по-польськи.

Перекиньчики

У «Проекті остаточного впорядкування південної і східної прикордонної смуги», підготовленому штабом ОГ «Вісла» і поданому 28 травня 1947 р. для полкам, що брали участь в акції «Вісла», значною мірою спричинилася до дезорганізації структур, а потім — розгрому українського підпілля».

Мало того, в липні 1947 р. з ініціативи Яр. Гамівки воєводське управління громадської безпеки у Ряшеві організувало псевдозагін УПА під криптонімом «Чота «Чумака». Перед цим спецпідрозділ поставили завдання: схопити провідника ОУН «Закерзонського краю» Яр. Старуха («Стяга»). Але ця провокаційна операція закінчилася невдачею.

Згодом Гамівка, працюючи в органах безпеки, нишпорив серед переселених українців на західних землях, вишукуючи колишніх членів УПА, виступав як свідок звинувачення на судових процесах над повстанцями. Жив у Польщі (а можливо, живе і донині) під зміненим прізвищем.

Ведучи мову про акцію «Вісла», неможливо обминути ще одну особу українського походження, яка також спричинила своїми діями цю трагедію. Йдеться про генерал-майора, начальника III (Оперативного) відділу Генерального штабу ВП Остапа Стецу. Походить він з села Команьча, що в повіті Сянік. Під час першої світової війни добровільно вступив до лав Українських Січових стрільців. Потрапив до російського полону. Повернувшись з полону, воював протягом 1918—1919 років в Українській Галицькій Армії, захищав ЗУНР.

З березня 1920 р. — у Червоній Армії, закінчив військову академію ім. М. Фрунзе. До ВП направлений 20 квітня 1944 р. у званні підполковника на посаду начальника штабу 1-ї дивізії піхоти ім. Т. Костюшка. З 21 грудня 1945 р. до 20 липня 1949 р. виконував обов'язки начальника III відділу Генерального штабу ВП.

Стефан МОССОР. Остап СТЕЦА. Людвік КЄЛТИКА.

Саме О. Стеца є співавтором більшості документів, розроблених Генштабом у зв'язку з акцією «Вісла». Та ще за півроку до її початку він подає звіт генеральному секретареві ЦК ПРП Владиславові Гомулці, який водночас виконував обов'язки віцепрем'єра й міністра Повернених Земель. У тому звіті, копії якого отримали й інші члени політбюро ЦК ПРП, зокрема, наголошено, що розв'язання української проблеми можливе «передусім шляхом примусового переселення на терени, до однієї чітко окресленої місцевості, яка має перебувати під суворим контролем органів безпеки». Свою пропозицію генерал Стеца обгрунтував тим, «що в майбутньому не можна розраховувати на лояльність цього населення щодо держави».

27 листопада 1947 року політбюро ЦК Польської Робітничої партії ухвалило рішення організувати процес над убивцями генерала. Суд мав відбутися у Ряшеві. Але з невідомих причин то сталося у Варшаві 29 травня 1948 р. До смертної кари були засуджені 9 повстанців: Ярослав Білоус (псевдонім Щур), Володимир оровичч (Чорний), Остап Бревка Клим), Петро Геча (Білий), Стефан Га- ерський (Бойовчик), Петро Олекса Убіч), Степан Сова (Хмара), Андрій Теик (Ялівець), Еміль Войцеховський Білий). Смертний вирок виконано 28 ерпня 1948 р. А загалом протягом 1948 оку до вищої міри покарання засуджео 75 українців.

Та найчастіше смертні вироки оголо- ували українцям на теренах Польщі 947 року — 372 особам. У т. ч. 173 — йськовим судом ОГ «Вісла». З них по- илували (тобто замінили смертну кару а багаторічне ув'язнення) лише 31 за- дженого. Не робили винятку навіть інкам. Так, 22 травня 1947 р. розстрі- яли Розалію Минько (Малину), 9 черня — Парасковію Баб'як (Олю), а 11 ервня — Галину Горак (Катю).

За теперішніми відомостями, районні йськові суди у Кракові, Ряшеві, Люб- іні, Ольшині, Щецині й Варшаві про-

затвердження міністрові національної оборони Польщі М. Жимерському, генерал-майор С. Моссор наголошує: «Організація банд і їх політико-адміністративної мережі нам повністю відома. В додатку подаю зізнання платника округи № 1 УПА, людини освіченої, яку я допитував особисто і зізнання якої підтвердили й доповнили наші дотеперішні відомості».

Кого має на увазі командувач оперативної групи «Вісла»? На це дав відповідь майже через півстоліття вже згадуваний історик Євген Місило. Йдеться про Ярослава Гамівку («Вишинський», «Метеор», «УНРРА») —господарського референта 1-ї округи ОУН. Народився у Волі Олешицькій, що в Любачівському повіті, в родині греко-католицького священика. Закінчив українську гімназію в Перемишлі, вчився у Львові. З 1945 року належав до підпільної адміністрації ОУН.

«Правдоподібно, — стверджує Є. Місило, — 21 травня 1947 р. Гамівка добровільно зголосився до частин ОГ «Вісла». До 28 травня розкрив структуру ОУН і УПА, псевдоніми керівництва, шифри, локалізацію кількадесяти бункерів з припасами зброї і продовольства. Ця інформація, передана всім дивізіям і

* * *

Так, депортація українського населення з його етнічних земель, по суті, позбавила підтримки куренів УПА, які діяли на «Закерзонні» і зробила їх подальшу боротьбу безперспективною. Але найголовніше, заради чого польські власті і здійснили акцію «Вісла», — це остаточне вирішення українського питання у Польщі у його дотеперішній етнічній і територіальних формах.

У цій публікації використано матеріали книги «Акція «Вісла». Документи.», укладеної і зредагованої Є. Місилом і виданої у Варшаві (1993 р.) та у Львові (1997 р.).

Хроніка

1944 р.

8 вересня — підписано Угоду між Польським Комітетом національного визволення й урядом УРСР про взаємну евакуацію українського населення з території Польщі до УРСР і польського населення — з території України до Польщі. Евакуйованим українцям дозволяли «вивіз одежі, взуття, білизни, постільних речей, продуктів харчування, хатніх речей, сільськогосподарського реманенту, упряжу та інших предметів домашнього і господарського вжитку загальною вагою до 2 центнерів на одну родину...»

1947 р.

К. СВЄРЧЕВСЬКИЙ.

22 січня — маневрова група Війська охорони прикордоння знищила шпиталь УПА поблизу гірського масиву Хрищата у повіті Ліско. На пропозицію здатися повстанці відповіли вогнем, і всі загинули.

28 березня — під час інспекційної поїздки до місцевості Тісна група військових на чолі з віце-міністром національної оборони Польщі К. Свєрчевським потрапила в засаду, організовану вояками УПА. Під час бою, що тривав дві з половиною години, генерал-полковник К. Свєрчевський загинув.

17 квітня — за розпорядженням Державного комітету безпеки створено оперативну групу «Вісла» для ліквідації куренів УПА, що діяла на терені Люблінського, Ряшівського і Краківського воєводств, і для виселення з тих теренів українського та змішаного населення.

23 квітня — політбюро ЦК ПРП вирішило відправляти цивільне українське населення, запідозрене у сприянні УПА, в табір у Явожно. То був колишній фашистський концентрак SS-Lager Dachsgrube, перетворений поляками на початку 1945 р. у так званий Центральний табір праці. 9 травня до Явожно прибув з Освєнцима перший транспорт українських в'язнів. А до березня 1949 р. тут мучилося загалом 3873 українці. У тому числі 707 жінок, кільканадцять дітей, 27 греко-католицьких і православних священиків. Тортури, голод і хвороби стали причиною смерті 162 в'язнів-українців, яких закопали у безіменних могилах у найближчому ліску.

28 квітня — початок депортації українського населення Польщі з його етнічних земель.

27 травня — військовий прокурор ОГ «Вісла» Я. Праусе отримує таємну інструкцію Верховного військового прокурора Війська Польського Г. Гольдера, згідно з якою смертні вироки, винесені військовим судом ОГ «Вісла» людям, причетним до діяльності ОУН-УПА, почали виконувати відразу після закінчення процесу. Така доля спіткала 30 осіб, засуджених від 3 до 13 червня. Згодом вироки виконували, як правило, протягом чотирьох—семи днів. На 176 смертних вироків, винесених за період від 15 травня до 10 вересня 1947 р., право помилування використано лише щодо восьми осіб.

16 липня — поява наказу № 0010 командування ОГ «Вісла» щодо регулювання засад арешту й ув'язнення у таборі в Явожно українців, які повертаються на попереднє місце проживання. На підставі того наказу 1947 року заарештовано й ув'язнено в концентраційному таборі 156 осіб. Перший транспорт із 16 заарештованими прибув з Перемишля до Явожна вже 19 липня.

1949 р.

27 серпня — спеціальним декретом уряду Польщі українців позбавили права на власні господарства, з яких їх виселили під час акцій «Вісла», і на залишене ними нерухоме майно. Цей декрет не втратив чинності до цих пір.

Вхідні ворота в концтаборі Явожно.

Ведучі рубрики: Віталій АБЛІЦОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Люди й події

Чари для монарха...

Що робили корови на території резиденції короля південно-африканського Королівства Свазіленд? Це запитання постає після дивної історії, яку розглядав нещодавно свазілендський парламент. А річ ось у чому. Служба безпеки короля Мсваті III якось помітила, що спікер парламенту Мгаббі Дламіні тихцем збирає коров'ячі «міни» на території резиденції монарха. Охоронці вирішили, що в маніпуляціях спікера простежується магія, отож справа набула розголосу й стала навіть предметом розгляду на закритому засіданні Національної ради.

Спочатку парламент порадив спікерові подати у відставку, та Дламіні закликав до... справедливості! За словами парламентаря, кілька ночей поспіль йому снився жахливий сон: немов королю Мсваті III загрожує небезпека. І щоб запобігти лиху, він мав намір використати «це» як частину чудодійних ліків, покликаних розвіяти злі чари над монархом і зробити його невразливим. Пояснення спікера були прийняті спеціальною комісією — і Дламіні фактично реабілітували. Та все ж таки цікаво: що робили корови на території резиденції короля — окрім того, звичайно, що залишили «лікувальні компоненти»? Можливо, вони приходили спеціально?..

...І для крокодила

Зручну позицію посіла влада іншої південно-африканської країни — Малаві, де ненажерливі крокодили з'їдають щонайменше по два громадянина за день. На звинувачення місцевих мешканців у тому, що злі рептилії розплодилися через зменшення лімітів їх відстрілу, міністерство лісів, рибальства та у справах довкілля офіційно заявило: річ зовсім не в цьому, популяція крокодилів збільшилася «за допомогою чаклунських чар». Тож слід відкрити карну справу «про навмисні збитки національним інтересам за допомогою потойбічних сил».

Губернатор пустелі Гобі?

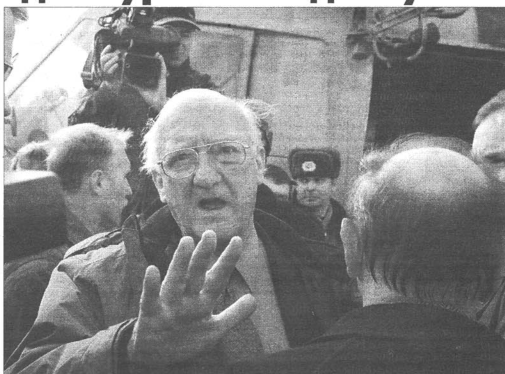
Вочевидь запізнився зі своїм рецептом розв'язання чеченського питання губернатор Курської області Олександр Руцькой: «...За тиждень не лише з Грозного, а й з усієї Чечні слід зробити пустелю Гобі!». Та це вже там давно й успішно роблять. Питання лише в тому, хто губернатором пустелі стане.

Фотофакт

*На цьому тижні на невизначений термін було перенесено черговий раунд переговорів між Ізраїлем та Сирією щодо близькосхідного врегулювання. Дамаск сумнівається, що Тель-Авів справді має намір вивести війська з окупованих 1967 року Голанських висот. Отож ізраїльські туристи **(на знімку АП)** ще довго зможуть приїздити на висоти й споглядати з них сусідню Сирію.*

Візит лорда Рассела-Джонстона як прелюдія бурхливої дискусії

Президент Парламентської Асамблеї Ради Європи лорд Рассел-Джонстон, який відвідав цього тижня Росію, одержав незабутні враження. Принаймні так сказав він сам. У Москві лорд зустрічався з російським керівництвом, а потім його звозили на Північний Кавказ — щоправда, офіційним для високопоставлених іноземців маршрутом.

Враження Рассела-Джонстона вельми знадобляться йому наступного тижня. У Страсбурзі, на засіданнях ПАРЄ, гряде бурхлива дискусія з чеченського питання. Те, що Росію буде піддано жорсткій критиці, сумнівів практично не викликає. Більшість європейців налаштовані категорично проти війни на Кавказі, і російські аргументи про терористів там не сприймають. Тих, кого Москва називає терористами, Європа називає повстанцями. У пресі вже з'являлися повідомлення про можливість запровадження санкцій до російської делегації в ПАРЄ. Перебуваючи в Москві, лорд Рассел-Джонстон намагався не конкретизувати перспективи страсбурзьких слухань. Проте нагадаємо, що попередня чеченська кампанія Росії призвела свого часу до затримки зі вступом РФ до Ради Європи. До чого призведе нинішня? Втім, Москва готується до оборони — до Страсбурга збирається міністр закордонних справ Ігор Іванов. Чи вдасться йому те, що вдалося Борису Єльцину на стамбульському саміті ОБСЄ, дізнаємося наступного четверга.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Фото АП.

Попереду — Тар'я Халонен. Назріває сенсація?

Передвиборна боротьба відбувалася без звичної для нас «війни компроматів»

Уперше за 82 роки незалежного розвитку Фінляндії главою цієї держави може стати жінка. Це засвідчив перший тур президентських виборів. Попереду — 55-річна представниця Соціал-демократичної партії, міністр закордонних справ Тар'я Халонен, за яку проголосували 40 відсотків виборців. Другим став лідер партії «Фінляндський центр» — колишній прем'єр-міністр Еско Ахо (йому 45 років). Його підтримали 34,4 відсотка.

Для багатьох такий відрив Т. Халонен — велика несподіванка. Решта п'ять претендентів відстали досить істотно. Все вирішить другий тур, який відбудеться 6 лютого. Обидва претенденти, що продовжують змагатися за президентське крісло, налаштовані рішуче.

— Одразу ж розпочну другий раунд змагань. Ще чимало слід зробити, — сказала журналістам радісна Тар'я Халонен після підбиття підсумків.

— Ото лиш відісплюся трохи — і знову за діло, — вторує їй Еско Ахо.

Безперечно, на популярності кандидатів позначилися їхні позиції з багатьох питань — податків, зайнятості, регіональної політики тощо. Однак цього разу серед основних тем передвиборних змагань — ставлення до НАТО. Перемогли Т. Халонен і Е. Ахо, тобто ті, хто з цього питання на поміркованих позиціях. А от Елісабет Рен (вона була міністром оборони Фінляндії і представником ООН у Боснії), котра під час минулих виборів лише трохи поступилася нинішньому президентові Мартті Ахтісаарі, показала себе активним прихильником форсування дискусій щодо членства у НАТО. І з тріском програла. Дещо подібне сталося і з головою парламенту Фінляндії Рііттою Уосукайнен: вона також говорила, що двері до НАТО не слід зачиняти назовсім. У її активі 12,8 відсотка, а ще в середині грудня було 29. До того ж дехто з кандидатів намагався розіграти й карту повернення частини Карелії, що відійшла до СРСР після другої світової війни. Та й це їм не допомогло. Особливо наголошу: передвиборна боротьба у Фінляндії загалом відбувалася чисто, без звичної для нас «війни компроматів». Кандидати робили ставку на виклад власних поглядів та ідей, а не на критику й обливання брудом суперників.

От тільки Еско Ахо міг постраждати внаслідок скандалу, що спалахнув у справі висунення міста Лахті як місця для проведення чемпіонату світу з лиж 2001 року. Однак цей скандал виник не у зв'язку з президентською кампанією. Еско Ахо (він ще й президент Лижної спілки Фінляндії) переконав виборців у тому, що він навіть не знав про хабарі, які батьки міста давали представникам інших країн, щоб ті голосували за Лахті.

Підсумки другого туру голосування передбачити вельми непросто. Багато що залежить від думки тих виборців, які віддали голоси Рііті Уосукайнен та Елісабет Рен. Обидві представляють буржуазні партії, тому, здавалося б, це плюс для Еско Ахо. Однак у нинішньому уряді ці партії блокуються з соціал-демократами, а то вже на руку Тар'ї Халонен.

Марат ЗУБКО.

Гельсінкі.

Цей рік має запам'ятатися...

Днями державний секретар США Мадлен Олбрайт побувала у Школі вищих міжнародних студій університету імені Джона Гопкінса. Там шановна пані зізналася, що в цьому році Сполучені Штати планують зосередити особливу увагу та ресурси на чотирьох державах, демократичні процеси в яких, мовляв, потребують серйозної підтримки.

І хоча ці держави — Україна, Колумбія, Нігерія та Індонезія — значно відрізняються одна від одної, кожна з них, за словами Мадлен Олбрайт, «може бути потужним фактором стабільності й поступу» у своїх регіонах.

Зокрема, «Україна є ключовим елементом у побудові безпечної та неподільної Європи, партнером і другом Сполучених Штатів», — зазначила пані Олбрайт.

«Після здобуття незалежності Україна досягла значного прогресу на шляху до демократичного суспільства та ринкової економіки. Незважаючи на потенційну можливість виникнення етнічних проблем, там панує мир. У країні пройшли на альтернативних засадах три президентські виборчі кампанії (хоча й не без проблем).

Нещодавно Президент Кучма отримав мандат на проведення далекосяжних економічних реформ та на подальшу інтеграцію у європейські та світові інституції. Він призначив на посаду Прем'єр-міністра сильного реформатора.

Як й інші країни перехідного періоду, Україна стоїть перед загрозою економічного занепаду, корупції та зростання злочинності. Зниження життєвого рівня зменшило повагу до уряду та послабило громадську мораль. Відносини між виконавчою та законодавчою гілками влади напружені. Заможні олігархи використовують свої політичні контакти для розширення власних імперій, незалежну пресу залякують і піддають утискам.

Протягом десяти років Сполучені Штати надали Україні допомогу на суму близько двох мільярдів доларів США. Наша увага зосереджувалася на зменшенні ядерної загрози та побудові демократичних установ. Цього року ми плануємо подвоїти кількість найважливіших обмінних програм. Вони повинні допомогти отримати освіту та професійні навички наступному поколінню українських лідерів.

Рік 1999-й — визначний для країни: її економіка не зазнала краху, а комуністи не повернулися до влади. Ми сподіваємося, що і цей рік запам'ятається позитивними зрушеннями, найважливішим з яких будуть структурні реформи, які захистять платоспроможність України, приваблять іноземні інвестиції та підживлять економіку.

Перетворення України на справді стабільну та демократичну європейську державу сприймемо позитивним зрушенням на всьому колишньому пострадянському просторі. Успіх України відповідає національним інтересам Америки. І ми продовжуватимемо допомагати нашому партнерові», — зауважує держсекретар США.

Велика шкода

Як реформувати сільське господарство — верхи на лопаті чи в кабіні трактора

Дозвольте не погодитись

Газетні публікації останніх років з проблем сільського господарства не раз привертали увагу до винятково важливих питань розвитку галузі й ставали предметом зацікавленого обговорення. Проте дуже рідко вони за резонансом можуть зрівнятися з тим, який викликала опублікована в «Урядовому кур'єрі» від 28 грудня 1999 року стаття заступника глави адміністрації Президента України, доктора економічних наук, професора, академіка УААН П. Гайдуцького.

Він зумовлений щонайменше трьома обставинами. Одна з них — місце роботи і посада автора, відомого вченого, який не лише активно розробляє науково-прикладні аспекти аграрної політики, але й значною мірою впливає на формування в найвищих органах виконавчої влади поглядів щодо майбутнього сільського господарства. Як свідчить досвід, вони рано чи пізно, у тій чи іншій формі реалізуються в практиці. Тож і цього разу є підстави дійти висновку, що викладені в статті погляди можуть стати переконанням не лише автора статті, а й набути значення стратегії розвитку сільського господарства в оглядовій перспективі.

Не менший інтерес становить чітка постановка в ній питання щодо стратегії розвитку сільського господарства, що з ним робити і як його вести.

Поділяючи спрямованість поглядів автора на необхідність прискорення і поглиблення процесів становлення у сільському господарстві приватного сектора, залежності його розвитку від оздоровлення економіки країни в цілому та низку інших положень, не можемо водночас не висловити незгоди з деякими положеннями статті. До них насамперед належать проблеми співвідношення в розвитку сільського господарства інтенсивного та екстенсивного і місця невеликих або й мікрогосподарських агроструктур у відбудові та майбутньому галузі.

Екстенсифікація чи все-таки інтенсифікація?

Мало хто сумнівається в тому, що на сучасному етапі в сільському господарстві України переважають екстенсивні процеси. Щодо теперішнього періоду це справді так. А на перспективу? Позиція автора з цього приводу однозначна і безапеляційна: аграрний сектор України найближчі 7—15 років розвиватиметься екстенсивним шляхом, переважно на ручній праці та місцевих дешевих ресурсах.

На його користь у статті наводяться такі аргументи: надто дешева робоча сила на селі в поєднанні з надміру дорогими засобами, використовуваними в сільському господарстві, які до того ж не виправдовують себе, орієнтують зрештою на ручну працю; в Україні немає економічних умов і фінансових можливостей для розвитку сільського господарства інтенсивним шляхом і найближчим часом в ній не може утворитися маса фінансових ресурсів, необхідних для фінансування хоча б десятої частини потреб індустріального виробництва; доки не почнеться загальне зміцнення економіки і зростання ВВП, грошових доходів населення і вартості робочої сили, сільське господарство розвиватиметься переважно екстенсивним шляхом; орієнтація на технології ведення сільського господарства у США, Канаді чи Західній Європі — це чисто технократичний підхід, просто бажання, у кращому разі — перспектива.

По-перше, справді, в українському селі робоча сила дуже дешева, а сучасна економічна бідність сільськогосподарських підприємств і країни в цілому не сприяє залученню в галузь дорогих матеріально-технічних ресурсів. Проте і за цих обставин такий глибокий економічний песимізм не лише не виправданий, а й хибний. Хоча б тому, що держава влада не зможе продовжувати неправильну політику щодо сільського господарства, яка довела його до такого низького рівня, якого ще ніколи не було. У неї немає іншого виходу, якщо вона хоче залишитися владою, як поставити на перше місце спасіння галузі-годувальниці.

По-друге, у статті заперечується сама можливість появи в Україні фінансових ресурсів на індустріалізацію сільськогосподарського виробництва хоча б у розмірі однієї десятої їх загальної потреби. У практичному вирішенні — це сигнал селянам про те, щоб вони не чекали порятунку ні від кого, а рятувалися самі, як можуть.

По-третє, стаття ставить майбутнє сільського господарства в повну залежність від загального зміцнення економіки країни взагалі. Більш прийнятним і навіть єдино правильним має стати інший варіант: розвиваючи інші потрібні Україні галузі, знайти можливості (і це реально) на чільне місце серед них поставити інтереси сільського господарства.

По-четверте, розглядати інтенсифікацію сільськогосподарського виробництва лише з точки зору орієнтації на сучасні зарубіжні технології щонайменше некоректно. Справді, до них ми дійдемо не швидко. Але не варто забувати хоча б такі реальності. Ще недавно, у 1986—1990 роках, Україна виробляла 47,4 млн. т зерна, 43,9 млн. т цукрових буряків, 23,6 млн. т молока, 4,1 млн. т м'яса, а також чимало іншої продукції сільського господарства не на американських, а на власних, вітчизняних технологіях, завдяки чому за виробництвом її на душу населення наближувалася до рівня найбільш розвинених країн, або й перевершувала їх.

І нині поступово зростає чисельність агроформувань, які на цих само технологіях, до того ж у гірших умовах господарювання, мають не те що добрі, але високі з огляду на реалії сьогодення показники соціально-економічного розвитку.

І за теперішніх умов у нашому сільському господарстві мають місце високоефективні технології, які базуються на приватному, в тому числі зарубіжному, капіталі.

Отже, однозначна орієнтація на екстенсивний розвиток сільського господарства має вважатися неприйнятною. І з внутрішніх міркувань, і з точки зору входження України до Європейського союзу. Він, як відомо, країни з екстенсивним та низькоефективним веденням сільського господарства до себе й близько не підпускає.

Не може бути однозначно сприйнята також теза статті щодо залежності фінансування розвитку продовольчого комплексу від платоспроможності населення. Вона надміру низька не лише тепер. З огляду на загальноекономічну ситуацію в країні, вона, якщо не вжити комплексних радикальних заходів з її подолання, може залишатися такою ще на невизначений період. Це означає, що майбутнє сільського господарства не можна ставити в пряму залежність від фінансових можливостей населення, які значною мірою залежатимуть від того, яким шляхом розвиватиметься сільське господарство — екстенсивним чи інтенсивним. За екстенсивного варіанта проблема підвищення платоспроможного попиту населення не має розв'язання. Вихід з проблеми полягає в тому, що сучасна аграрна політика держави має бути спрямована на створення в аграрному секторі економіки такого середовища, за якого найважливіша народногосподарська галузь могла б розвиватися переважно на інтенсивній, високоіндустріальній основі.

Майбутнє за дрібними агроструктурами? Ні, і ще раз ні!

Значне місце у статті відведено обгрунтуванню переваг дрібних агроформувань над великими, абсолютизація ручної праці. Ми дотримуємося погляду, що в наших умовах праця на невеликих ділянках варта поваги, але в жодному випадку — не ідеалізації.

У статті зустрічаємо багато посилань на те, що кращі результати в розвитку сільського господарства мають країни, у яких переважають дрібносімейні господарства. Хоча б такі: в Кенії на фермах площею до 0,5 га виробництво продукції в розрахунку на 1 га в 19 разів перевищувало відповідний показник ферм з площею понад 8 га, а в Бразилії чистий прибуток з 1 га на фермах площею до 1 га втричі більший, ніж на фермах площею понад 10 га і в 30 разів більший, ніж на фермах площею 200 га.

Немає підстав брати ці величини під сумнів, тим паче, що і наші присадибні господарства інтенсивніше використовують землю порівняно з великими агроформуваннями. Але орієнтуватися на них було б помилково. До того ж наша держава на основі великих господарств ще кілька років тому належала до індустріально розвинених країн світу.

Невиправдано також забувати, що вирішальною в наведених величинах є не площа землекористування, а форма власності на землю. З погляду ефективності господарювання критерій власності є набагато дійовіший, ніж розмір господарства.

У статті, про яку йдеться, позиція про незаперечні переваги мікроструктур у сільському господарстві обгрунтовується так однозначно, що складається враження, ніби автор, прямо не пишучи про це, старається переконати читача у необхідності перевести на такі самі засади наше сільське господарство.

І такий погляд має право на оприлюднення. Але водночас слід відповісти на такі запитання:

— Чому при всьому цьому в світі чітко простежується тенденція до збільшення площ землекористування сільськогосподарського призначення та концентрації аграрного виробництва? На це, зокрема, орієнтується Європейський союз.

— Чому в тих же Сполучених Штатах, на високоіндустріальні технології яких нам радять не озиратися, поступально зростаюча частка продукції вирощується в різного роду великомасштабних агроформуваннях?

— Як за орієнтації на дрібні агроструктури зберегти виробничо-господарську цілісність діючих господарств, на що, як відомо, особливо наголошується в указі Президента України «Про невідкладні заходи щодо реформування аграрного сектора економіки»?

— Як, яким способом і якими темпами перейти до мікроструктуризації сільськогосподарського виробництва в нашій країні, коли відомо, що переважна частина сільських мешканців вже не спроможна працювати 16—18 годин на добу і обробляти хоч би свій город, і з цієї та інших причин не поспішають виносити свої земельні наділи в натуру?

— Чи вистачить за цих умов робочих рук для обробітку понад 30 млн. га польових земель і виробництва на них продукції, достатньої для потреб жителів міст і промислових поселень?

— Від чого буде більше користі — від парцеляції великих землеволодінь чи від їх поетапного перетворення у сукупність великих (порівняно великих), середніх і дрібних агроструктур, оптимальних для умов України, її окремих регіонів?

— Для чого роздрібнювати великі земельні масиви, якщо вже віднайдені способи їх ефективного використання?

Потрібно орієнтуватися на одночасне функціонування великих, середніх і дрібних агроформувань, на множинність їх організаційно-правових форм з різною інтенсивністю виробництва, кооперованих або об'єднаних у господарські товариства, інші виробничо-господарські структури. Отже, земельну мікромінімізацію агроформувань слід вважати невиправданою. Невеликі господарства в тих чи інших кількостях будуть існувати. Проте визнання цього не повинно ставати на заваді функціонування агроформувань інших типів і розмірів.

Стосовно наших умов і традицій реформування в напрямі створення переважно дрібних агроформувань може бути доцільним лише в малоземельних регіонах, де на одного селянина припадає невелика площа землі. Проте таку модель слід вважати неприйнятною для регіонів з помітно більшими площами земельних паїв. Великою шкодою може повернутися розв'язання цієї проблеми у всій Україні за єдиним — малоземельним варіантом.

Це не перспектива України.

Володимир ЮРЧИШИН, доктор економічних наук, професор, академік УААН; Василь АНДРІЙЧУК, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент УААН; Віталій НЕЛЕП, доктор економічних наук, професор; Олексій ОНИЩЕНКО, доктор економічних наук, професор, академік НАНУ; Валентин ТРЕГОБЧУК, доктор економічних наук, професор, академік УААН; Людмила ШЕПОТЬКО, доктор економічних наук, професор; Олександр ШЕСТОПАЛЬ, доктор економічних наук, професор.

Оголошення

ПОВІДОМЛЕННЯ

про розрахунки з учасниками закритого взаємного фонду «Енран-Приват 1» інвестиційно-фінансової компанії «Енран-Інвест»

У зв'язку з закінченням заявленого терміну діяльності ЗВФ «Енран-Приват 1» та його ліквідацією, ліквідаційна комісія інформує учасників фонду про порядок розрахунків, затверджений наказом ФДМУ та ДКЦПФР № 2167/321 від 17.11.99 р.:

1. Кожний учасник фонду має право отримати розрахунок за належними йому інвестиційними сертифікатами фонду, або грошовими коштами, або цінними паперами (акціями) емітентів, що перебувають у власності фонду. Незалежно від способу розрахунків всі учасники отримують рівні частки чистих активів фонду в розрахунку на 1 інвестиційний сертифікат.

У разі, якщо вартість активів в розрахунку на 1 інвестиційний сертифікат виявиться нижчою за його номінальну вартість, різницю буде відшкодовано за рахунок коштів засновників інвестиційного фонду.

2. Про своє бажання отримати розрахунок акціями учасник повинен повідомити фонд у двомісячний термін з моменту першої публікації цього повідомлення в газеті "Голос України" від 22.01.2000 р., тобто до 22 березня 2000 р., шляхом подання до фонду заповненої заявки. (Бланк заявки та порядок розрахунків надсилається кожному учаснику індивідуально.) Підпис заявника повинен бути завірений за місцем роботи або мешкання. **Увага! Заявка учасника на розрахунок акціями є необоротною (тобто він після цього має право на одержання розрахунку виключно ними).** Якщо учасник має бажання отримати розрахунок грошовими коштами, він повинен вказати це у тій же заяві та зазначити бажану форму отримання коштів — поштовим переказом чи перерахуванням на особистий рахунок. У зв'язку з відсутністю у фонді касового приміщення, а також з тим, що більшість учасників фонду мешкає за межами м. Києва, розрахунки готівкою проводитись не будуть.

3. Після опрацювання заявок учасників (в межах 20 днів) і виділення частини активів фонду у цінних паперах на проведення розрахунків за цими заявками, решта активів фонду у цінних паперах буде реалізована на аукціоні (аукціонах) в межах 2 місяців з метою забезпечення проведення розрахунків з іншими учасниками грошовими коштами.

4. Учасники, які у встановлений термін не повідомили ліквідаційну комісію про своє бажання отримати розрахунок акціями, зможуть отримати розрахунок тільки грошовими коштами.

5. За станом на 1 січня 2000 р. вартість чистих активів фонду становила 137,5 тис. грн., в розрахунку на один інвестиційний сертифікат в обігу — 0,44 грн. (кількість сертифікатів в обігу — 314658 одиниць).

6. Розрахунки з учасниками фонду (як акціями, так і грошовими коштами) розпочнуться одночасно після завершення проведення аукціону (аукціонів) з продажу активів та майна фонду відповідно до термінів, зазначених у п. п. 2, 3. З цього моменту термін звернення учасників до ліквідаційної комісії фонду для отримання розрахунків встановлється в межах 6 місяців.

7. Для одержання розрахунку учасник фонду повинен надіслати рекомендованим листом на адресу ліквідаційної комісії свідоцтво про володіння інвестиційними сертифікатами ІФК «Енран-Інвест» (прохання зберігати поштову квитанцію). Після одержання такого листа переказ або, за бажанням учасника, перерахування коштів на його банківський рахунок буде здійснено протягом 15 днів.

При розрахунках акціями у такий же термін здійснюється внесення змін до систем реєстрів емітентів, акціями яких володіє фонд, щодо переходу прав власності на відповідні акції до учасників фонду, що підтвердили своє бажання отримати розрахунок акціями, тобто отримати сертифікати на відповідну кількість іменних акцій в документарній формі (або тимчасові свідоцтва про право власності на акції). Отримані сертифікати чи свідоцтва надсилаються учасникам рекомендованим листом.

8. Після закінчення терміну, зазначеного у п. 6, залишки грошових коштів, згідно з чинним законодавством, повинні бути депоновані в установі Ощадбанку України. Після цього учасники, які не звернулись до ліквідаційної комісії для отримання розрахунків за належними їм інвестиційними сертифікатами фонду, зможуть протягом 3 років одержати свої гроші у відділенні Ощадбанку за місцем проживання.

Ліквідаційна комісія ЗВФ «Енран-Приват 1»
ІФК «Енран-Інвест»
03115, м. Київ-115,
вул. Біличанська, 1.
Тел.: (044) 450-12-16

До уваги акціонерів ВАТ «ТРОТТОЛА»

11 березня 2000 року о 16.00
за адресою: м. Львів, вул. Тобілевича, 8 відбудуться
Загальні збори акціонерів ВАТ «ТРОТТОЛА»

Порядок денний:

1. Про затвердження результатів діяльності Товариства за 1999 рік, визначення порядку розподілу прибутку, покриття збитків.
2. Про звіт Ревізійної комісії.

Реєстрація учасників зборів буде здійснюватися з 15.30 до 15.55 за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:
документ, що посвідчує особу;
доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Рада Директорів ВАТ «Троттола».

У зв'язку з банкрутством **товариства з обмеженою відповідальністю «КИСПО»** з випуску спортивного взуття, ліквідаційна комісія оголошує продаж майна, яке йому належить на правах власності. Майновий комплекс розміщений у Борщагівському промрайоні на земельній ділянці площею 2,06 га за адресою: м. Київ-180, вул. Сім'ї Сосніних, 3.

Вартість будівель та споруд повного майнового комплексу згідно з експертною оцінкою становить 6166 тис. грн.

Продаж майна здійснюється за кошти шляхом оформлення договору куплі-продажу в установленому порядку.

Бажаючі придбати повний майновий комплекс ТОВ «КИСПО» свої пропозиції можуть надсилати за адресою: Київ-180, вул. Сім'ї Сосніних, 3, контактний телефон 476-03-94.

Заявки приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Реклама в газеті «Голос України»: телефон 441-89-34, факс 449-85-62

Коментар

Борги наші газові, мрії нафтові...

Проблема забезпечення України енергоносіями — одна з нагальних. Адже на носі — весна з усіма польовими клопотами. І якщо реструктуризація наших газових боргів Росії — справа майже вирішена, то не допустити загострення ситуації на ринкові нафтопродуктів ще треба зуміти. Президент Леонід Кучма, як повідомляють у його прес-службі, вже дав низку доручень Прем'єр-міністрові Віктору Ющенку. Уряд має проаналізувати причини скорочення поставок російської паливної сировини та вжити термінових заходів для забезпечення безперебійної роботи нафтопереробних підприємств. Належить розглянути пропозиції щодо виведення з кризи ВАТ «ЛИНОС», у тому числі — шляхом створення міжнародного консорціуму за участі російських і казахстанських нафтових компаній.

Очевидно, буде спрощено процедуру оформлення порядку ввезення на територію України імпортних нафтопродуктів. Є намір прискорити розробку та узгодження спільних українсько-російських комплексних програм розвитку нафтогазової галузі та концепції поставок в Україну нафти, нафтопродуктів, природного газу, як це й передбачено програмою економічної співпраці до 2007 року. Проте перед Кабінетом Міністрів поставлено завдання активізувати пошук альтернативних російським джерел нафти.

Усі винні всім

Проблему заборгованості за російський газ, як і питання його ціни для України, поки що не розв'язано. За словами Віктора Ющенка, російська сторона визначає суму боргу в 1,7—2 млрд. доларів. Але цифри до кінця не звірено, сюди належить і заборгованість комерційних структур. У свою чергу, НАК «Нафтогаз України» власні борги перед «Газпромом» оцінює в 740 млн. доларів. А щодо загальної суми, то глава компанії Ігор Бакай наводить обширний список комерційних структур, серед яких лідирують «ЄЕСУ» — 300 млн. доларів, «Інтергаз» — 150 млн. доларів, «Сігма» — 40 млн. доларів. Свою заборгованість «Нафтогаз України» пояснює величезними боргами споживачів. Зокрема, електроенергетики заборгували 4 млрд. 600 млн. грн., облдержадміністрації — 2,6 млрд., підприємства теплокомуненерго — 1,3 млрд., населення — 1 млрд. грн. Причому, коли газопоставки йдуть за прямими договорами, то рівень розрахунків становить 80—98%, а коли за принципом «державної доцільності», як у випадку з енергетиками, то розрахунки ледве дотягують до 9,5%. Енергетики, зі свого боку, переводять проблему на власних боржників — найбільших промпідприємств. Макіївський меткомбінат заборгував за електроенергію 89 млн. грн., Криворізький гірничометалургійний — 80 млн., Північний ГЗК — 80,7 млн. грн., і далі за списком — десятки підприємств.

Переговори про переговори

Недарма Віктор Ющенко вважає, що головна складова боргів за енергоресурси має внутріукраїнську природу. І тому нині терміново розробляють заходи наведення порядку у внутрішньому споживанні та розрахунках за енергоносії. У справі погашення газових боргів перед Росією крапку не поставлено. Поки що Прем'єр-міністр Віктор Ющенко і голова правління ВАТ «Газпром» Рем Вяхірев лише підписали протокол «Про врегулювання відносин», тобто провели переговори про переговори на тему: як погашати борги, як платити, як правильно обчислити борги, що з ними робити? Звірку боргів плановано завершити до 1 лютого. Непогано було б до того часу домовитися і про зниження ціни на російський газ.

Людмила МЕНЖУЛІНА, Сергій ЛАВРЕНЮК.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

І все-таки душа обертається

Ім'я: Святослав Максимчук (у миру — Макс).
Духовне походження: із середовища шістдесятників.
Місце праці: Україна, нива слова.
Час дії: кінець XX — початок XXI ст.
Нагороди, відзнаки: любов.

Незавершена драма Актора

Давно-давно, ще минулого століття, до школи №11, де я навчалася, прийшли в гості троє красивих талановитих чоловіків: актор театру імені Марії Заньковецької Святослав Максимчук, поет Роман Лубківський, прозаїк Дмитро Герасимчук. Дівчата-старшокласниці і молоді вчительки одразу позакохувалися в них — і слава Богу! З особливим інтересом почали ходити до театру, читати мудрі книжки і проводити літературні вечори. Минули роки, десятиліття і, о диво, Макс не змінився. Та сама горда струнка постава, орлиний профіль, завжди високо піднята голова. Його образ так гармонійно і органічно «вписався» в менталітет Львова, що вже важко й уявити: як же вони один без одного? Його впізнають навіть на базарі, коли купує картоплю: «Ви мене не знаєте, а я вас знаю. І шаную за те, що ви залишилися таким, яким були».

Шістдесятники — також живі люди і не всі втримали планку перед наругою режимних перепадів, або гонок у політичних коридорах. Макс залишився Максом. Для Максимчука немає у світі нічого святішого за духовне побратимство шістдесятників. З їхнім іменем свого часу пішов на прю із головним режисером Харківського державного драматичного театру імені Шевченка. Відомий метр Лесь Сердюк зібрав колектив, аби (за завданням партійних органів) завдати удару формалістам і абстракціоністам. Геть Драча, Вінграновського! 25-річний голова профкому театру Святослав Максимчук, який на той час уже залучив «формалістів» до свого репертуару, пішов проти течії.

— Чи ви читали хоч один рядок цих поетів?

Творчі репресії не забарилися. Форма розплати була банальна: другорядні ролі в театрі. Нічого не залишалося, як грати себе самого. Зрештою, саме життя є справедливим режисером: один грає героя на сцені, другий — чесну роль у житті.

З Валерієм Шевчуком його єднає щось більше, ніж чоловіча дружба, — спорідненість душ. Обидва під час зустрічей входять в азарт і неодмінно розпочинають гру у «великий теніс». Слово летить через поле, вдаряється об ракетку, знову летить. Та позаяк жодний літератор не відпустить слово на безприв'язне утримання, актор прокидається й засинає «в образі». Ці ігри фіксуються на папері. Ось і наступна розмова вийшла на люди.

В. Ш. — Скажи, як сталося, що ти, нормально фізично розвинений хлопець, та й раптом, вибач на слові, поліз в актори, та й не тільки поліз, а й вліз.

С. М. (на очах з'явилася мрійлива поволока.) — О! Річ у тім, що я з раннього дитинства почав замислюватися. Пасу корову — замислююся, копаю город, нога завмирає на лопаті, — бо я замислююся.

В. Ш. — Про що ж ти замислювався?

С. М. — Про те, що світ постав від систем ігор Божих та людських. Що життя — це гра, що без гри нічого в світі не відбувається. А коли так, то й мені треба присвятитися, як я тоді не зовсім мудро гадав, грі в найчистішому її виявi — стати актором.

В. Ш. — Але чому саме актором?

С. М. — Бачиш, ігри є гідні і негідні, добрі й лихі, видимі й таємні, на втіху іншим і на розпач. А актор у цьому світі, гадав тоді я, кидає йому виклик: ви, лицеміри, ховайтеся зі своїми іграми, а я обираю гру собі за фах, і моя гра найменше несе у світ зла, а більше дає людям втіхи і забави. Бо коли лаюся з кимось на сцені, то всі добре знають: не лаюся я насправді, а лише вдаю, що лаюся. Коли за роллю я негідник, то хто мене назве негідником насправді? Ось чому я став актором! (У останньому реченні заслуженого артиста прозвучала гордість!).

В. Ш. — Гм! Ти сказав, що без гри нічого в світі не відбувається. Як це розуміш?

С. М. (пильно розглядаючи щось у дзеркалі, може, й себе). — Коли життя не було б грою, ми закисли б у цьому світі і палець об палець не вдарили, доки й не зітліли б від неробства й небажання рухатися. Візьми політика — чи він не гравець? А коли не був би гравцем, то який він у біса політик? Царі, королі, президенти, керівники урядів, міністри — всі затяті гравці, і що вище вилазять, то більше грають і густіші плетуть гравецькі тенета. Візьми генералів, полковників: чи не граються вони, як діти, у воєнні ігри в мирний час, а у воєнний — розігрують битви, обігрування супротивника й одурювання його, що називається мудро «військова тактика». А це чи не гра? Візьмові поліцію та злочинців: чи не розігрують вони між собою дивовижні матчі?

В. Ш. — Чим вони різняться від актора?

С. М. — А тим, що актор найпростодушніший, найвідвертіший і найщиріший гравець у цьому світі. Він своїм життям вістує: дивіться, я граю, і навіть мої найсерйозніші, найтрагічніші ролі — це гра і не більше. Всі інші — гравці, які ховають своє акторство, вдають, що не грають, що вони серйозні, поважні, отже, ніби поза грою.

Святослав Максимчук так і не вийшов із образу, з ролі задумливого хлопця, який «копає город, а нога завмирає на лопаті». Не чекаючи на ласку режисерів (чиновників, посадовців і т. ін.), він узяв собі в партнери Франка, Шевченка, Сковороду, поетів-шістдесятників. Чиновники цю «хитрість» розгадали і підозріло сприймали, зокрема, рядки Івана Яковича: «Немає друга понад мудрість, Ні ворога над глупоту». На кого це актор натякає? У шістдесяті роки влада відчинила кватирку і хутенько з острахом зачинила її. Протяг! Чого доброго шию скрутить. Поетичний театр — нині могутнє крислате дерево на українському грунті — народився у вересні 1966 року «на барикадах». У всіх львівських театрах і філармонії з'явилося написане від руки оголошення, яке сповіщало, що в понеділок, вихідний день, Святослав Максимчук читатиме поему Франка «Похорон». Невелика зала Будинку актора була заповнена вщерть. Франкові ідеї свободи і демократії спричинили вибух: спочатку в серцях львівської творчої інтелігенції, потому — в чиновницьких кабінетах.

Згодом директори концертних установ міста одержали усну настанову: Максимчука на сцену не випускати! Він у такі нісенітниці не вірив, готувався до свого першого концерту в обласній філармонії. Мав намір читати поезії Ліни Костенко, Вінграновського, Драча. Концерт відмінили, натомість на сцену виставили відому співачку. Зал не хотів її слухати.

Наївні люди! Хіба забули, що спочатку було Слово. А слово і в чистім полі — слово. І актор скористався мудрістю Сковороди — пішов між люди. Виступав скрізь, де його хотіли почути.

Тридцять три роки від часу зародження поетичного театру пролетіли, як мить. І знову в тому самому переповненому Будинку актора заслужений артист України Святослав Максимчук репрезентує своє нове дітище. Тепер він виступає як актор і продюсер проекту «Телевізійні версії поетичної української класики». Першою великою роботою була поема «Мойсей» Франка (зйомки відбулися на землі обітований, в пустелях Ізраїлю). Наступний фільм «Галілей» знято за однойменною поемою Євгена Плужника (телекомпанія «Міст», режисер Неля Пасічник). До болю близькі нам, сучасним інтелігентам, муки Галілея. Виносив їх у своїй душі і Святослав Максимчук, а відтак ми з великим зачудуванням побачили митця у новій іпостасі — актора-трагіка. Виболене слово в стилістиці «потоку свідомості», типова зовнішність українського інтелігента взаємодіють у фільмі з кінохронікою 20-тих років, з абстрактним і футуристичним живописом.

Щиро вітаючи творчу групу під час презентації, колеги, митці не оминули болісного питання: чи проб'ється це слово крізь телевізійну попсу, крізь сліпу і глуху пустелю нинішнього малоукраїнського ефіру? Проб'ється! Принаймні нагадає, що душа (митця, інтелігента) таки обертається! Наприкінці січня в театрі імені М. Заньковецької відбудеться бенефіс Святослава Максимчука, присвячений 40-річчю його творчої діяльності і десятиріччю авторських заньківчанських вечорів, героями яких були Дмитро Павличко, Валерій Шевчук, Микола Плав'юк, Леонід Кравчук, Іван Дзюба, Євген Сверстюк, В'ячеслав Чорновіл, Ігор Калинець...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Сьогодні і в нас є привід для щирих вітань. Наша колега Оксана Теленчі святкує день народження. Вітаючи її з несолідною за кількістю років, але значною за життєвими досягненнями подією, бажаємо, щоб її небайдуже слово і далі пробивалося буйним пагоном. Щастя, материнської втіхи і натхнення! Оксано, пам'ятай: душа таки обертається!

Колектив «Голосу України».

Телефон власкора «ГУ» у Львові: 8-0322-35-51-20.

До уваги акціонерів!

6 березня 2000 р. відбудуться загальні збори акціонерів відкритого акціонерного товариства **«Парафіївський цукровий завод»**.

Збори розпочнуться об 11 годині ранку в приміщенні профкому цукрового заводу за адресою: Чернігівська область, Ічнянський район, смт. Парафіївка. Реєстрація учасників з 8 до 11 години ранку.

Порядок денний:

1. Про результати фінансово-господарської діяльності за 1998-1999 роки.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про утворення і використання прибутку за 1999 рік.
4. Різне.

Для участі в зборах акціонерам необхідно мати:
— документ, що засвідчує особу;
— тимчасове свідоцтво про володіння акціями;
— для представників акціонерів — довіреність.

Правління ВАТ «Парафіївський цукровий завод»

АТЗТ «Супутник-Україна» повідомляє про проведення 10 березня 2000 р. о 10 годині загальних зборів акціонерів товариства з порядком денним:

1. Звіт керівництва АТЗТ «Супутник-Україна» про діяльність товариства в 1999 році та перспективні напрями роботи на 2000 рік.
2. Затвердження реєстратора.
3. Різне.

Загальні збори відбудуться за адресою: м. Київ, вул. Десятинна, 4/6.

Реєстрація акціонерів (їх представників) проводиться за місцем проведення загальних зборів.

АТЗТ «Супутник-Україна».

До уваги акціонерів ВАТ «Золочівська швейна фабрика»

12 березня 2000 року о 12.00 за адресою: м. Золочів, вул. Тернопільська, 1, будинок «Просвіта» (малий зал) відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Золочівська швейна фабрика»

Порядок денний:

1. Затвердження річних результатів діяльності Товариства, визначення порядку розподілу прибутку, покриття збитків.
2. Звіт Ревізійної комісії.
3. Внесення змін до Статуту.
4. Обрання керівних органів товариства:
Голови та членів Ради Товариства,
Голови правління,
Голови та членів Ревізійної Комісії.

Реєстрація учасників зборів буде здійснюватися з 11.00 до 11.55 за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:
документ, що посвідчує особу;
доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Правління ВАТ.

АТ «Медінвестпроект»

повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів,
які відбудуться 14 березня 2000 року о 14 годині
за адресою: м. Київ, вул. Мечникова, 3.

Порядок денний:

1. Звіт генерального директора про фінансово-господарську діяльність Акціонерного товариства за 1999 рік і основні напрями діяльності на 2000 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження розподілу та використання прибутку за результатами діяльності АТ в 1999 році.
4. Затвердження планів діяльності і порядку розподілу прибутку АТ на 2000 рік.
5. Призначення незалежного реєстратора товариства.

Початок реєстрації акціонерів о 12 годині.

Дирекція.

До уваги акціонерів АБ «АвтоЗАЗбанк»!

Загальні збори акціонерів банку відбудуться 23 березня 2000 року о 16 годині за адресою: м. Запоріжжя, пр. Леніна, 9, БК ЗАТ «АвтоЗАЗДЕУ» (зупинка «Автовокзал»).

Початок реєстрації о 15 годині, закінчення реєстрації о 15-45. При собі мати паспорт.

Порядок денний:

1. Затвердження звіту про результати фінансово-господарської діяльності АБ «АвтоЗАЗбанк» за 1999 рік.
2. Затвердження звіту ревізійної комісії про результати перевірки діяльності АБ «АвтоЗАЗбанк» за 1999 рік.
3. Про розподіл прибутку банку за 1999 рік.
4. Вибори ревізійної комісії банку.
5. Вибори Ради банку.

Довідки за телефоном: 13-77-96.

Правління банку.

До уваги оптових торговців нафтопродуктами та інших зацікавлених!

Ліквідаційна комісія ТОВ «ВАКО» оголошує продаж незавершеного будівництва складу нафтопродуктів на залізничній станції Біло-Чортківська Чортківського району Тернопільської області з резервуарним парком об'ємом 3950 куб. м.

Рівень готовності об'єкта — 80%. Стартова ціна — 960.000 гривень.

Заявки приймають до 15 лютого 2000 року за адресою:
46000, Тернопіль, вул. Родини Барвінських, 7.
Тел./факс: (0352) 25-44-34, 22-84-83.

До відома громадськості

Товариство з обмеженою відповідальністю **«АМП-Енергохім»** звернулося до Національної комісії регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії за нерегульованим тарифом у межах України.

Адреса заявника: 01015, м. Київ, вул. Старонаводницька, 4-а, кв. 13. Тел. 251-24-04, факс 417-22-66.

Загальні збори акціонерів **ВАТ «Центральний гастроном»** відбудуться 10 березня 2000 р. о 14.00 за адресою: м. Київ, пр. Перемоги, 47. Реєстрація учасників зборів проводиться з 13.00.

Порядок денний:

1. Звіт про результати фінансово-господарської діяльності за 1999 рік.
2. Розподіл прибутку за 1999 рік.
3. Затвердження плану фінансово-господарської діяльності на 2000 рік.

Довідки за тел. 235-70-85.

ДП «Фармікс—Київ» код 23526443, зареєстроване Печерською районною радою народних депутатів м. Києва 4 серпня 1995 р. ліквідується. Претензії приймаються протягом 2-х місяців після публікації за адресою: Київ- 142, бул. Вернадського, 79.

Утерянное свидетельство **ЧП «Элегия»** о государственной регистрации субъекта предпринимательской деятельности, выданное Печерской районной государственной администрацией города Киева от 18.02.97 года за № 18737 считать недействительным.

До уваги акціонерів ВАТ «Івано-Франківськнафтопродукт»

10 березня 2000 року в 11.00 за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Хриплинська, 9 відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Івано-Франківськнафтопродукт»

Порядок денний:

1. Звіт про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ «Івано-Франківськнафтопродукт» за 1999 р.
2. Інформація про діяльність Ради Товариства.
3. Звіт ревізійної комісії за 1999 р.
4. Про розмір і порядок виплати дивідендів за 1999 р.
5. Про порядок розподілу прибутку на 2000 р.
6. Внесення змін до Статуту ВАТ «Івано-Франківськнафтопродукт».
7. Про ліквідацію Коломийського філіалу ВАТ «Івано-Франківськнафтопродукт».
8. Про зміни у персональному складі органів управління ВАТ «Івано-Франківськнафтопродукт».

Реєстрація учасників зборів буде здійснюватися з 9.00 до 10.45 за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:
документ, що посвідчує особу;
доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Пропозиції акціонерів щодо доповнень порядку денного зборів приймаються не пізніше як за 30 днів до їх скликання.

Телефон для довідок (03422) 3-21-88.

Рада директорів ВАТ «Івано-Франківськнафтопродукт».

До уваги акціонерів ВАТ «Городоцька швейна фабрика»

11 березня 2000 року о 10.00 за адресою: Львівська обл., м. Городок, вул. Нижні Пасіки, 9, відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Городоцька швейна фабрика»

Порядок денний:

1. Затвердження річних результатів діяльності Товариства, визначення порядку розподілу прибутку, покриття збитків.
2. Звіт Ревізійної комісії.
3. Внесення змін до Статуту.
4. Обрання керівних органів товариства:
Голови та членів Ради Товариства,
Голови правління,
Голови та членів Ревізійної Комісії.

Реєстрація учасників зборів буде здійснюватися з 9.00 до 9.55 за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:
документ, що посвідчує особу;
доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Правління ВАТ.

До уваги акціонерів ВАТ АБ «Укргазпромбанк»!

Шановні панове!

Повідомляємо, що чергові загальні збори акціонерів Відкритого акціонерного товариства Акціонерний банк «Укргазпромбанк» відбудуться 14 березня 2000 року об 11-ій годині у приміщенні банку, яке знаходиться за адресою: м. Київ, Дніпровська набережна, 13.

Порядок денний загальних зборів:

1. Звіт Голови Правління банку.
2. Звіт ревізійної комісії банку.
3. Розподіл прибутку за результатами діяльності банку у 1999 році.
4. Перспективи діяльності на 2000 рік.

З повагою Правління ВАТ АБ «Укргазпромбанк»

Уважаемые акционеры ОАО «АЗОВ»!

В повестке дня общего собрания акционеров, назначенного на 5.02.2000 г., произошли изменения. Вопрос о реструктуризации ОАО «Азов» снят с повестки для общего собрания акционеров.

Правление ОАО «АЗОВ»

ВАТ «Спектр» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 10 березня 2000 року о 10.00 за адресою: Луцьк, вул. Кондзелевича, 24.

Порядок денний:

1. Звіт дирекції про роботу ВАТ «Спектр» в 1999 році.
2. Звіт голови ради акціонерів.
3. Звіт голови ревізійної комісії.
4. Зміни у статуті.
5. Різне.

Правління ВАТ «Універсам» № 9 повідомляє, що 14 березня 2000 року о 12.00 за адресою: Київ, пр. Героїв Сталінграду, 46, відбудуться збори акціонерів:

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про фінансово-господарську діяльність ВАТ «Універсам» № 9 за 1999 рік та перспективи розвитку на 2000 рік.
2. Звіт роботи ревізійної комісії ВАТ «Універсам» № 9 за 1999 рік.
3. Звіт роботи спостережної ради ВАТ «Універсам» № 9 за 1999 рік.
4. Розподіл прибутку ВАТ «Універсам» № 9 за 1999 рік та плани на 2000 рік.
5. Відкликання і обрання членів та голови ревізійної комісії.
6. Відкликання і обрання членів та голови спостережної Ради.
7. Відкликання та довибори членів правління ВАТ «Універсам» № 9.
8. Внесення змін та доповнень до статуту ВАТ «Універсам» № 9.
9. Внесення змін та доповнень до внутрішніх справ документів ВАТ «Універсам» № 9.
10. Про передачу деяких повноважень загальних зборів ВАТ «Універсам» № 9 спостережній раді товариства.

Реєстрація акціонерів об 11.00.

Правління товариства.

ВАТ «Обухівський завод пористих виробів»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 10 березня 2000 р. о 14 год. за адресою: м. Обухів, вул. Промислова, 6, ВАТ «Обухівський завод пористих виробів».

Реєстрація учасників зборів — 10 березня з 13.00 до 13.45 за місцем проведення зборів.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства в 1999 р.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт спостережної ради товариства.
4. Визначення основних напрямів та показників роботи на 2000 р.

Для участі в загальних зборах необхідно мати:
— документ, який посвідчує особу;
— доручення на право представляти інтереси акціонера чи групи акціонерів.

Довідки за тел. 5-77-89, код 272.

Арбитражный суд Луганской области (г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3-а) 27 декабря 1999 года прекратил дело № 12/69 б от 18.06.1999 г. о банкротстве КП «Попаснянский стекольный завод» (г. Попасная, Луганская обл., ул. Чехова,16), напечатанное в газете «Голос Украины» № 234 от 16 декабря 1999 г.

До відома громадськості

Товариство з обмеженою відповідальністю **«Інфокс»** (м. Київ, вул. Рилеєва, 10а, тел. 468-1229) подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з постачання природного газу за нерегульованим тарифом по всій території України.

Арбітражний суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 464/5-691 про банкрутство від 18.10.1999 р. стосовно ВАТ «Крижопільський завод продтоварів» (місцезнаходження: 288000, смт Крижопіль Вінницької обл., вул. Карла Маркса, 83) р/р 00404108 в АК АПБ «Україна», МФО 302151, код 00375674.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«Магазин № 629 Овочі-фрукти»**, свідоцтво про державну реєстрацію № 23535904 від 29 лютого 1996 року, зареєстрованого районною державною адміністрацією Залізничного району м. Києва, код ЄДРПОУ № 2335904 розташованого за адресою Чоколовський бульвар 16-а, повідомляє про свою ліквідацію.

Срок подачі претензій два місяці з дня подачі оголошення.

Рішенням зборів учасників ліквідується **ТОВ «Цукорінжиніринг»**. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців за адресою: 03115, м. Київ, пр. Перемоги, 89-А, кв. 225.

Арбітражний суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська, 58-б) порушив справу № 6/36-2000 про банкрутство Науково-виробничого акціонерного товариства «Агроінком», 08162, Київська обл., Києво-Святошинський р-н, смт Чабани, вул. Машинобудівників, 1, р/р 02600026716 3001 в РОУ Київської дирекції банку «Україна», код 19015033, МФО 321574.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

ТОВ «Інтерводеко» (ідентифікаціцний код 20054400) повідомляє про зменшення свого статутного фонду.

Новий розмір статутного фонду становить 77400 грн.

Претензії кредиторів приймають протягом трьох місяців з дня цієї публікації за місцезнаходженням товариства: 252035, Київ, пл. Солом'янська, 1.

ООО «Торус», код 16299610, зарегистрированное Радянским РИК г. Киева 14.07.99 г., сообщает о своей ликвидации.

Претензии принимаются в течение 2-х месяцев со дня опубликования объявления по адресу: г. Киев, ул. Щербакова, 45А.

Реклама в газеті «Голос України»: телефон 441-89-34, факс 449-85-62

Астрологічний прогноз
на 24 — 30 січня

ОВЕН. З цього тижня ви переключитеся на справи, які стосуються не тільки особисто вас, а здебільшого колективу або фірми. Саме роблячи щось для всієї громадськості або для своїх друзів, ви будете дуже пожвавлені.

ТЕЛЕЦЬ. Може змінитися посада, можливо перейдете на нову роботу або займете нове робоче місце. Якщо таких можливостей немає, то потрібно зробити будь-який крок, пов'язаний з поліпшенням робочих умов.

БЛИЗНЯТА. Найбільша подія тижня — несподіване знайомство з іноземцем або з людиною з іншого соціального кола, міста, району. Завдяки їй можна побувати там, де ніколи не були, або поїхати за кордон.

РАК. Ваш інтерес і всі сили переключаться на фінансові питання —борги, кредити, використання і розподіл спільних грошей і майна. Можете зробити несподіваний крок і тим самим вийти на людину або групу людей, які пообіцяють підтримати вас.

ЛЕВ. Ваш інтерес буде зосереджено на інших людях, на нових стосунках або на конкретній людині. Ви відчуєте нові сили в цьому союзі і навіть орієнтуватиметеся на цю людину. Це хороший період для пошуку потрібних людей, особливо в середу.

ДІВА. Починаючи з середи станете більш активними, однак не в усіх початих справах залишитеся на досягнутому рівні — багато що ще не раз зміниться. Якщо незадоволені обстановкою і умовами, значить, готові до зміни місць.

ТЕРЕЗИ. Несподівано у вас з'являться можливості, щоб здійснити свої бажання і зробити щось особисто для себе. Можна сказати, що перед вами відкриються нові двері. Можете щось почати заново або повернутися в попереднє становище.

СКОРПІОН. Дуже швидко завершаться старі турботи, що стосуються вашої діяльності або дому, і одночасно почнеться новий цикл у роботі, в житті — з новим договором або на новому місці. Будете зосереджені на сімейних справах і квартирних питаннях.

СТРІЛЕЦЬ. Ви не схильні займатися старими справами, а якісь зустрічі назавжди підуть в минуле, щоб на їх місце прийшли нові. Починаючи з цього тижня ви опинитесь цілком у новому оточенні або введете в своє коло спілкування нових людей.

КОЗЕРІГ. Вам зроблять несподівану пропозицію, що стосується ваших здібностей, зміни посади або місця роботи. Можливо, отримавши нову інформацію, самі зважитесь на зміни в своїй діяльності.

ВОДОЛІЙ. Ви будете дуже імпульсивні, жваві, непередбачувані і навіть свавільні. Нині власні інтереси будуть стояти на першому місці. У вас буде сильне бажання різко змінити своє життя, бажання досягнути кращого і перспективного.

РИБИ. Будете багато думати і переживати через труднощі і своє особливе, обмежене або незвичайне становище. Якщо доведеться звикати до якихось нових умов, то не все пройде гладко. Головне, щоб ви змінилися всередині.

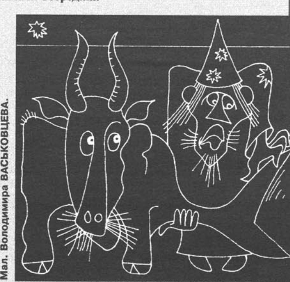

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Фото з конверта

А ви могли б пробігти в купальнику по білому сніжку?

Фото Юрія ПАВЛЕНКА.

Умань
Черкаської області.

Народний календар

Сніг, завірюха — то зима біля вуха

23 січня — Маркіяна. Який день — таке й літо. Іній на стіжках — на мокрий рік.

25 січня — Тетяни. Якщо вигляне сонце, то рано прилетять птахи з вирію, а коли сніжно, то дощитиме по літі.

28 січня — Отдання, Видення. Цей день пов'язаний з чаклунськими справами.

Прикмети січня

- **Місяць яскравий — до ясної погоди, а блідий, покритий туманцем — до снігу.**
- **Шибки пітніють навіть у холоднечу — на потепління.**
- **Якщо січень мокрий та з відлигами — чекай холодного літа.**
- **Дерева в січні часто вкриваються інеєм — на щедрий урожай.**
- **Увечері в ясну погоду дроти виграють, наче струни — на негоду.**

А ще був випадок

Урок ввічливості

Зайшли у вагон метро двоє старенькиx. Дідусь, щоб не впасти, сперся на ціпок, а бабуся взяла його під руку.

— Шановні пасажири ... і людям похилого віку..., — голос з динаміка потонув у людському гаморі.

— А кажуть, що нині молодь не читає газет, не слухає радіо, —звернувся дідусь до своєї супутниці. — Ти лишень подивися, скільки читаючих у нас! — кинув погляд на зайняті молодими людьми лави.

— Та вони тільки вигляд роблять, що читають, а самі газетами прикрилися, щоб не поступитися місцем, — в'їдливо сказала немолода жіночка, що стояла поруч.

— А я думав..., — розчаровано промовив старенький.

Мені пригадався випадок, свідком якого довелося бути.

...До вагона зайшла бабуся і зупинилася біля двох молоденьких дівчаток, які захоплено вголос розв'язували кросворд. Два юнаки, що стояли поряд, попросили дівчат поступитися місцем.

— Нема чого в такому віці швендяти вагонами, — відрізала одна з них.

Двері ще не встигли зачинитися, як хлопці одним махом підхопили дівчат і виставили з вагона.

— У нас в Одесі так роблять, — ніби вибачаючись, промовив один з них.

А може, варто й киянам запозичити досвіду в одеситів?

Микола КУДРЯ.

Київ.

Запитання по суті

Піднімаються градуси вище і вище

Уже декілька років розповсюджуються чутки про глобальне потепління клімату на планеті. Чи це справді так?

Андрій М.
Дніпропетровськ.

Австралійські океанографи встановили, що за останні 20 років спостерігалося сильне танення льодів — Арктика щорічно втрачала близько 34 квадратних кілометрів морського льоду. Холодна тала вода опускається на глибину і тече в напрямку екватора, опріснюючи океани. «Допомагає» у цьому і велика кількість опадів, спричинених потеплінням. Створений після загибелі «Титаніка» міжнародний патруль слідкування за айсбергами відзначає, що минулої зими жоден з них не заплив південніше 42 паралелі. Раніше щозими в цьому районі їх в середньому було 480.

Усміхніться!

Маленький роман

Місяць-молодик і тисяча зірок відображаються на гладкій поверхні ріки. Двоє закоханих під вербою.

— Коли я одружуся з тобою, люба, — каже юнак, — твій тато візьме мене в компаньйони?
— Думаю, що візьме, любий.
— А твоя мати купить для нас будиночок?
— Думаю, що купить, любий.
— А твій дідусь подарує нам авто?
— Думаю, що подарує, любий.
— І ти вийдеш за мене заміж, кохана?
— Ні, любий.

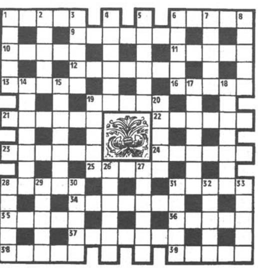
Надіслав Микита ШЕРЕМЕТ.

Київ.

Кросворд

По горизонталі: 1. Другий чоловік Анни Ярославни — королеви Франції. 6. «Ударник» у стрілецькій зброї. 9. Основна складова атомної електростанції. 10. Трава з великим листям. 11. Папа Римський, який оголосив перший хрестовий похід. 12. Відомий український книгознавець. 13. Однорідна система з двох чи кількох металів. 16. Індійський правитель з династії Маур'їв. 19. Місто в Криму. 21. Гора, за яку зачепився Ноїв ковчег. 22. Відоме село на Полтавщині. 23. Ікона Богоматері. 24. Український сучасний письменник. 25. Відрізок, що сполучає дві точки кривої. 28. Частина стовбура дерева. 31. Гірський масив в Азії. 34. Воєвода і київський тисячний. 35. Сріблясто-білий метал. 36. Отруйна змія. 37. Відома українська народна пісня в обробці Леонтовича. 38. Племена у Причорномор'ї в І ст. 39. Французька письменниця.

По вертикалі: 1. Один з основних богів наших пращурів. 2. Дівоче прізвище Роксани — дружини Юрія Хмельницького. 3. Установа, де зберігаються документи. 4. Африканський лелека. 5. Оклад. 6. Урвище. 7. Поет-гуморист, автор семи книжок «Козацьких жартів». 8. Притока Дніпра. 14. Повість М. Гоголя. 15. Працівник сільського господарства. 17. Автор книги «В пошуках скарбів» — про Д. Яворницького. 18. Криклива жінка. 19. Почуття тривоги, боязнь. 20. Страва з гречаного борошна і солоду. 26. Сім'я голландських живописців. 27. У біблійній міфології — пророчиця, яка очолила завоювання Палестини. 28. Навчальний заклад. 29. Народні збори у стародавніх греків. 30. Місто на Львівщині. 31. Річка на Кавказі. 32. Камера для спалювання органічного палива. 33. Воєнний злочинець, страчений за вироком Міжнародного трибуналу в Нюрнберзі.

Відповіді до кросворда, надрукованого 15 січня

По горизонталі: 1. Коломбо. 4. Туманян. 7. Богогласник. 9. Ода. 10. Уна. 11. Лояліст. 14. Альпак. 15. Карузо. 16. Піхта. 17. Пульс. 20. Ліщина. 22. Томило. 24. Ататюрк. 27. Тан. 28. Ока. 29. Александров. 30. Ананьїн. 31. Токарня.

По вертикалі: 1. Коровай. 2. Могила. 3. «Оргія». 4. «Ткачі». 5. Мінута. 6. Новатор. 7. «Батьківщина». 8. Кугультинов. 12. Оксалат. 13. Скіпетр. 18. Платина. 19. Соломія. 21. Нагель. 23. Окорок. 25. Арсен. 26. Юннат.

Редактор номера Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 175686.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311012.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України